

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
ของครูระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก
ปีการศึกษา 2516

ปริญญาบัตร
ของ
ถาวร สายสืบ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
23 สิงหาคม 2517

57
111
11

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้.

..... วิชา..... ประธาน

..... กรรมการ

23 สิงหาคม 2517

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ชม ภูมิภาค อาจารย์สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขสำนวนภาษา ในการเขียนปริญญาบัตรตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พนัส หันนาคินทร์ ท่านศึกษานิเทศก์จังหวัด ท่านศึกษานิเทศก์จังหวัด ท่านผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และท่านศึกษานิเทศก์อำเภอ ทุกอำเภอ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างดี ในการแจกจ่ายแบบสอบถาม และเสียสละเวลาให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัย ขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครู อาจารย์ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์มัญญู ปิยาวรรณนท์ อาจารย์ไชยยศ เรืองสุวรรณ อาจารย์วิทยา จีระเชชากุล อาจารย์นิพนธ์ กินวงศ์ อาจารย์ ธ.ชง พวงสุวรรณ อาจารย์เพิ่มศักดิ์ ทวีชาติ คุณเสวีม พิศุฑมพร คุณมัทนา สุวรรณศรี และท่านที่มีใ้กำลังใจไว้มากในที่นี่ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี.

ถาวร สายสืบ

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	5
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
✓ 3 วิธีดำเนินการ	12
การหามวลประชากร เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า	12
การสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล	13
การจัดกระทำข้อมูล	16
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการศึกษาค้นคว้า	17
การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของกลุ่มประชากร	17
การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพการผลิต การได้มา และปัญหาการผลิต โสตทัศนวัสดุ	27
การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพการใช้ และปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุ	33
การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา	39
การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา	44
การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับ โสตทัศนศึกษา	47

บทที่

หน้า

5	สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ	49
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า และอภิปรายผล	49
	ขอเสนอแนะ	55
	บรรณานุกรม	58
	ภาคผนวก	62

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก	12
2	จำนวนแบบสอบถามที่ไ้กรับกลับคืนมา	16
3	จำนวนครูจำแนกตามระดับชั้นที่สอนและเพศ	18
4	จำนวนครู จำแนกตามอายุ	19
5	จำนวนครู จำแนกตามวุฒิ	20
6	จำนวนครู จำแนกตามอายุราชการ	21
7	จำนวนครูจำแนกตามชั่วโมงที่ทำการสอนต่อสัปดาห์	22
8	จำนวนครูจำแนกตามหมวดวิชาที่สอน	23
9	จำนวนครูจำแนกตามงานที่กระทำนอกเหนือจากการสอน จากจำนวนครูทั้งหมด 215 คน	24
10	จำนวนชั่วโมงของงานที่ทำนอกเหนือจากการสอนของครู จากจำนวนครูทั้งหมด 215 คน	24
11	จำนวนครูจำแนกตามการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ก่อนที่จะมาเป็นครู	25
12	จำนวนครูจำแนกตามการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ในระหว่างการเป็นครู	25
13	จำนวนครูจำแนกตามวิธีการที่ได้รับการศึกษาอบรม	26
14	วิธีการใดโสตทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอน เรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย	28
15	การใดวัสดุศึกษาใช้ในการผลิตโสตทัศนวัสดุ เรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย	29

16	การใช้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ เรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย	30
17	วัสดุทองถิ่นที่หาง่าย เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	31
18	ปัญหาการผลิตโสตทัศนวัสดุ เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	32
19	เกณฑ์ในการเตรียมก่อนใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน	34
20	เกณฑ์ในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน เรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย	35
21	เกณฑ์ในการปฏิบัติภายหลังการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน เรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย	36
22	ปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	37
23	ความรู้ที่ครูต้องการ เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	40
24	ครูต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	43
25	ความภาคภูมิใจของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย	45

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศเรากำลังพัฒนาจึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เราต้องการคนในระดับสูงและระดับกลาง แต่เมื่อนำความต้องการของเรามาเปรียบเทียบกับความสามารถที่จะผลิตกำลังคนในระดับนี้ จะเห็นได้ว่า ระบบการศึกษาของเราเท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ เราไม่สามารถที่จะผลิตได้ทั้งในแง่ปริมาณ และคุณภาพ ในแง่ปริมาณนั้น จากตัวเลขที่สำรวจปรากฏว่า เราผลิตกำลังคนชั้นกลางได้เพียง 1 ใน 5 ของความต้องการของประเทศ อีก 4 ใน 5 นั้นมาจากไหนไม่ทราบ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ระบบการค้า ระบบอุตสาหกรรมของเราต้องล้มเหลว เพราะว่าคนเหล่านี้ไม่มีพื้นความรู้สูงพอที่จะทำงานประเภทนั้นได้ (กอ สวัสดิ์พาณิชย์, 2515:87) ปัจจุบันมีนักศึกษานักจิตวิทยา และนักวิชาการทางสังคมแขนงต่าง ๆ กำลังค้นคว้าหาขบวนการเรียนการสอนซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และประหยัดที่สุดเท่าที่จะทำได้ อันจะทำให้เราได้กำลังคนตามที่ต้องการ ทั้งปริมาณและคุณภาพในเวลาเดียวกัน (สวัสดิ์ จงกล, 2505:248)

การสอนหรือการสื่อความหมายอาจไม่สมบูรณ์ ถ้าครูใช้วิธีปรากฏเพียงอย่างเดียว เพราะบางครั้ง ครูก็ไม่สามารถอธิบาย หรือบรรยายด้วยถ้อยคำเพื่อให้นักเรียนเกิดมโนภาพเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง และทั้งยังไม่สามารถทำให้นักเรียน เข้าใจในลักษณะที่เป็นรูปธรรมได้ ดังนั้น ครูควรนำวัสดุทัศนวัสดุเข้าสู่ห้องเรียน ในรูปแบบที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ (Cronbach, 1959:403) เพราะอุปกรณการสอน มีคุณค่าทางการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องทุ่นแรงครู (ปิ่น มาลากุล, 2502:19) สามารถที่จะช่วยอธิบายสิ่งที่ซับซ้อนยากที่จะเข้าใจให้นักเรียนเข้าใจได้ รอเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด กล่าวว่ครูที่ฉลาดคือครูที่สามารถทำให้บทเรียนที่ยาก ซับซ้อน กลายเป็นเรื่องง่ายของนักเรียนจนไม่มีอะไรเหลือเป็นที่เกลือบคลุมสงสัย หรือยังเข้าใจผิดอยู่อีกต่อไป การที่จะทำให้นักเรียน

ง่ายแก่ความเข้าใจนั้น ก็ต้องอาศัยโสตทัศนวัสดุเข้าประกอบการสอนด้วย (รอเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด, 2501:19)

วิททิช และ ชูลเลอร์ ให้ความเห็นว่า สมัยนี้โสตทัศนวัสดุช่วยให้เราเรียนรู้ได้มากขึ้น โดยเสียเวลาเฉลยลง เพราะการได้ยินได้เห็นช่วยให้คนเรา เกิดความเข้าใจจริงที่เรียกว่า ความกิดรวบยอด (Conception) ซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ (Wittich, 1957:22)

ในระยะไม่กี่ปีมานี้ โรงเรียนต่าง ๆ สนใจในเรื่องอุปกรณ์การสอนหรือโสตทัศนวัสดุกันอย่างมากมาย บางคนเข้าใจว่า โรงเรียนแผนใหม่ก็คือโรงเรียน ที่มีอุปกรณ์การสอนไว้มาก ๆ บางคนก็เข้าใจว่า การสอนของโรงเรียนแผนใหม่ ต้องสอนโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนด้วย บางโรงเรียนก็ตั้งหน้าตั้งตาทำอุปกรณ์การสอน เป็นการใหญ่ บางโรงเรียนถึงกับลงทุนซื้อมาด้วยราคาแพง ๆ และบางโรงเรียนก็ใช้อุปกรณ์การสอนประดับประดาห้องเรียนอย่างหรูหรา ตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นความคิด และความปรารถนาดีต่อการศึกษา แต่เป็นการเข้าใจโรงเรียนแผนใหม่อย่างผิด ๆ ซึ่งอุปกรณ์การสอนเหล่านั้น อาจจะไม่ให้ประโยชน์ต่อการสอนเลยก็ได้ ถ้าหากผู้ใช้ไม่ใช่ไม่เป็น หรือใช้โดยขาดหลักวิชา (สุธรรม ศุภระกาญจน์, 2500:1)

เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุนั้น รอเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด กล่าวว่าว่าการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน จะได้ผลดีก็ขึ้นอยู่กับทักษะของครูผู้ใช้ หมายถึงความสามารถของครูผู้สอนที่จะนำเอาอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน และใช้ให้ถูกต้องตามคุณลักษณะของโสตทัศนวัสดุนั้น ๆ (รอเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด, 2501:7) จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ตอนหนึ่งกล่าวว่า "มัธยมศึกษาได้แก่การศึกษาที่อาศัยประถมศึกษาเป็นพื้นฐาน มุ่งสำรวจและส่งเสริมความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะ อันเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ หรือให้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การดำรงชีวิต หรือเพื่อการศึกษาที่สูงขึ้น (กรมวิชาการ, 2504:1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ก็คือกำลังคนชั้น

กลางที่ประเทศเราต้องการอยู่ขณะนี้มันเอง (ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2515:86) จะเห็นได้ว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศของเรา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาว่า การศึกษาในระดับนี้มันเป็นอย่างไร การสอนของครูโดยทั่วไปครูใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และมีปัญหาในการเลือก การผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนอย่างไรบ้าง และครูมีหลักเกณฑ์ หรือวิธีการในการเลือก การผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนอย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษากันว่า

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ของครูระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อสำรวจว่าครูระดับมัธยมศึกษา ใช้แหล่งให้บริการเกี่ยวกับ วัสดุทัศนวัสดุของโรงเรียนและของชุมชนเพียงใด
3. เพื่อสำรวจความต้องการของครูระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับงานด้านวัสดุทัศนศึกษา
4. เพื่อศึกษาความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวในการจัดการช่วยเหลือต่อไป

ความสำคัญของการศึกษากันว่า

วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ได้ส่งนิสิตออกทำการฝึกสอนในโรงเรียนต่างๆ ทั้งภายในจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดใกล้เคียงหลาย ๆ จังหวัด เช่น จังหวัดตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ สุโขทัย ลำปาง แพร่ อุตรดิตถ์ พิจิตร นครสวรรค์ ในเวลาเดียวกัน นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนอยู่ในเขตจังหวัดดังกล่าวแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะนักศึกษาภาคค่ำควยแล้วแทบกล่าวได้ว่าเกือบ

ทั้งหมดที่เป็นครู หรือผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาของจังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าว
เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เท่ากับว่า ได้มีการแลกเปลี่ยนวิทยากร ระหว่างวิทยาลัย กับโรงเรียน
หน่วยงานทางการศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อม อยู่ตลอดเวลา

ผู้วิจัยมีอาชีพเป็นผู้สอน ประจำแผนกโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก
ได้เคยทำโครงการที่ทางแผนกฯ จัดขึ้น คือโครงการบริการด้านอุปกรณ์การสอน อันเป็น
โครงการที่ทางวิทยาลัยได้แจกจ่ายอุปกรณ์ช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ที่ขาดแคลน โดยทาง
วิทยาลัยมีอุปกรณ์การสอนที่ได้จากการผลิตของนิสิตนักศึกษา ที่เรียนวิชา การศึกษา 302 :
โสตทัศนศึกษา ซึ่งเมื่อมีจำนวนมากพอสมควรแล้ว ก็สามารถแจกจ่ายให้บริการ แก่
โรงเรียนต่าง ๆ ได้ เมื่อทางโรงเรียนแจ้งความจำนงขอมาทงวิทยาลัย และผู้วิจัยได้
เคยไปนิเทศการสอนนิสิตฝึกสอนยังโรงเรียนต่าง ๆ ในบางโรงเรียน บางจังหวัด ได้เห็น
สภาพการขาดแคลน ปัญหาใบถ่านการผลิต การใช้อุปกรณ์การสอน แต่ก็ไม่แน่ใจว่า จะได้
ข้อมูลหรือเป็นข้อเท็จจริงมากน้อยแค่ไหน เพราะยังไม่ได้มีการวิจัยกันอย่างแท้จริง ในจังหวัด
ต่าง ๆ ดังกล่าว

ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะได้ทำการวิจัยศึกษาสถานภาพ การผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
ของครูในจังหวัดต่าง ๆ จึงได้ตกลงใจทำการวิจัยในจังหวัดพิษณุโลก เพราะเห็นว่าอยู่ใน
แหล่งวิทยาการหลาย ๆ หน่วยงาน อีกทั้งสามารถที่จะนำเอาผลไปเปรียบเทียบกับจังหวัด
ใกล้เคียงได้ ในเมื่อครูในจังหวัดต่าง ๆ ก็ได้รับวิทยากรจากแหล่งเดียวกัน มีความ
สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในภูมิภาคเดียวกัน การที่จะทำการวิจัยในจังหวัดหนึ่ง ในกลุ่มเดียว
กัน คงจะยังประโยชน์ให้จังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มภูมิภาคเดียวกันได้

นอกจากสถานภาพในการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ระดับมัธยมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก แล้ว ยังมุ่งที่ศึกษาถึงผู้บริหาร วิทยากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแหล่ง
วิทยาการ หน่วยงานที่มีผลต่องานด้านโสตทัศนศึกษาของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
พิษณุโลกด้วย เพื่อจะได้ทราบว่า ครูได้รับความรู้ด้านโสตทัศนศึกษามาจากใคร แหล่งวิทยา
การใด เพื่อที่จะได้ทราบผล ปัญหา และสถานภาพต่าง ๆ อันที่จะได้เสนอแนะและจัดการ
ช่วยเหลือได้หากงานวิจัยครั้งนี้บรรลุตามเป้าประสงค์ผู้วิจัยคิดว่าคงให้ประโยชน์อย่างยิ่งอาทิ

1. แผนกโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก จะได้นำเงินงานตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น ในอันที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทางโสตทัศนศึกษา
2. วิทยาลัยวิชาการศึกษาจะได้เป็นแหล่งวิทยากร ที่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ อันเป็นมวลงชนในภูมิภาคเดียวกัน
3. แหล่งวิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยครู โรงเรียน และสถานศึกษาต่าง ๆ ตลอดทั้งหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งภายในจังหวัด และในภูมิภาคเดียวกัน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์ได้
4. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำนายผลของปัญหาต่าง ๆ ในจังหวัดอื่น และภูมิภาคอื่นของประเทศ ในโอกาสต่อไปได้อีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำกับครูทุกคนที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2515 ซึ่งมี 6 โรงเรียน มีครูทั้งหมดประมาณ 240 คน และรวมถึงวิทยากร ตลอดจนแหล่งวิทยากรที่ครูได้รับความรู้ทางโสตทัศนศึกษา 15 คน
2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำกัดขอบเขตอยู่ในความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในชั้นมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก
2. เจ้าหน้าที่บริหารที่เกี่ยวข้อง หมายถึง เจ้าหน้าที่บริหารที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก
3. วิทยากรหรือบุคคลากร หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งมีบทบาทช่วยเหลือครูในด้านโสตทัศนศึกษา
4. โรงเรียนหมายถึงโรงเรียนที่สอนในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญจังหวัดพิษณุโลก
5. แหล่งวิทยากรหรือหน่วยงานทางโสตทัศนศึกษา หมายถึงสถาบันหรือหน่วยงานที่ให้บริการด้านโสตทัศนศึกษา
6. โสตทัศนวัสดุ หมายถึงวัสดุและเครื่องมือทุกชนิดที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน
7. ความบกพร่อง หมายถึง ท่าทีความรู้สึกที่มีต่อการเลือก การผลิต การใช้โสตทัศนวัสดุของครู เจ้าหน้าที่บริหารที่เกี่ยวข้อง และบุคคลากร

การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง

กู๊ด ไคกล่าวถึงโสตทัศนศึกษาไว้ว่า โสตทัศนศึกษาเป็นสาขาของวิชาการศึกษา ที่สอนเกี่ยวกับการผลิต การเลือก และการใช้โสตทัศนวัสดุ นอกจากนี้ยังหมายถึงเทคนิคทางการสอนโดยการใช้โสตทัศนวัสดุ และการเรียนการสอนที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวหนังสือ เป็นสำคัญอีกด้วย (Good, 1959:290)

เชอ สาริมาณ และคณะ ได้ให้ความหมายของโสตทัศนศึกษาว่า เป็นการใช้โสตทัศนวัสดุในการสอน วัสดุเหล่านี้เป็นอุปกรณ์การสอนที่มองเห็นด้วยตาหรือฟังเสียงด้วยหูหรือมองเห็นและได้ยินเสียงพร้อม ๆ กัน จึงเรียกว่าโสตทัศนวัสดุ (เชอ สาริมาณ, 2508:356)

จรรยา วงศ์สายัณห์ กล่าวว่า โสตทัศนวัสดุมิใช่เป็นเพียงเครื่องประกอบ แต่เป็นส่วนอันจำเป็นของหลักสูตร ก่อสิ่งเหล่านั้นจะออกแบบสร้างขึ้นพร้อมๆ กับการสร้างหลักสูตร ถ้าจะสอนตามหลักสูตรนั้น จะต้องใช้วัสดุต่าง ๆ ทั้งชุดตามที่กำหนดขึ้น ในชุดนั้นอาจจะมีสิ่งพิมพ์เป็นรูปสมุด หนังสือ แผนภาพ ภาพพลิก แผนภูมิ สไลด์หรือฟิล์มสตริป ฟิล์มลูป เทป ภาพยนตร์ หรืออะไรก็ตาม ประกอบกันเป็นชุดเดียว ถ้าไม่ใช้วัสดุเหล่านั้น การสอนตามหลักสูตรก็ขาดไป (จรรยา วงศ์สายัณห์, 2515:35)

คินเคอร์ กล่าวว่า การใช้โสตทัศนศึกษาเท่านั้นที่โรงเรียนหวังจะช่วยจัดเตรียมเด็กแต่ละคนให้มีนิสัย ทักษะ ความเข้าใจ ทัศนคติ และความสามารถที่จะคิด แบบมี-วิจาร์ณญาณได้ โสตทัศนวัสดุ อุปกรณ์ในการอ่าน การอภิปรายและเครื่องมือประกอบการสอนต่าง ๆ มีขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันเท่านั้น คือ การเรียนรู้ที่ไคยล (Kinder, 1959:8)

วรวิทย์ วทีนเสรากร และคณะ กล่าวถึงคุณค่าของอุปกรณ์ในการเรียนการสอนไว้ว่า

1. เป็นศูนย์รวมความสนใจ
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ทำให้บทเรียนเป็นที่น่าสนใจ
4. ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ร่วมกัน
5. อธิบายสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่าย
6. แสดงความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ
7. ให้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ทำให้เด็กอ่านได้เร็วขึ้น
8. แสดงส่วนที่คล้ายให้เข้าใจได้
9. สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเวลา ระยะทางและขนาดได้ เช่น
 - ก. ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วช้าลง
 - ข. ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวช้าลงเร็วขึ้น
 - ค. นำสิ่งที่เกิดในอดีตมาศึกษาได้
 - ง. ย่อสิ่งที่ใหญ่ให้เล็กลงได้

ฯลฯ

(วรวิทย์ วสันตรากร, 2511:7)

ในการจัดการศึกษาแผนใหม่ เราได้ยอมรับเอาอุปกรณ์เครื่องมือใหม่ ๆ เข้ามาช่วยพัฒนาการศึกษามากขึ้น อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ ไม่เป็นเพียงแต่จะช่วยแบ่งเบาภาระของครูเท่านั้น แต่ได้ช่วยในการสอนของครูยิ่งขึ้น (กรมวิชาการ, 2504:1)

โนเอล และเลียวนาร์ด ได้ให้หลักในการเลือกวัสดุทัศนวัสดุ เพื่อประกอบการสอนในชั้นเรียนว่า วัสดุทัศนวัสดุควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน ระดับอายุ ระดับสติปัญญา
2. ตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอน
3. ช่วยเพิ่มทักษะให้กับนักเรียน
4. ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน
5. ให้นผลดีต่อการเรียนการสอนมากที่สุดในระยะเวลาอันสั้น

(Noel and Leonard, 1962:26-28)

คินเคอร์ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุว่า ไม่มีวิธีสอน หรือวัสดุ-ประกอบการสอนชนิดใด ที่สามารถจะใช้กับนักเรียนหรือบทเรียนทั่วไปได้ เพราะวิธีสอนหรือวัสดุประกอบการสอนแต่ละอย่าง ย่อมมีความมุ่งหมายเฉพาะของตน (Kinder, 1959: 40-41)

มิเกล ได้ทำการศึกษาถึงประโยชน์ของการเลือกสื่อทัศนอุปกรณ์ของครู สายวิชาเกษตรกรรม รัฐวิสคอนซิน ปรากฏว่า ครูที่เคยเรียนวิชาสื่อทัศนศึกษา จะชอบใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนมากกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน นอกจากนี้มิเกลยังได้เปรียบเทียบถึงผลการใช้สื่อทัศนวัสดุ พบว่า มีความแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้

1. ครูมีอายุมาก ใช้สื่อทัศนวัสดุมากกว่าครูที่อายุน้อย
2. ครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก จะใช้สื่อทัศนวัสดุมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย
3. ครูในโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งที่มีสื่อทัศนวัสดุมาก จะใช้สื่อทัศนวัสดุ มากกว่าครูในโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งที่มีสื่อทัศนวัสดุน้อย
4. ครูที่สามารถผลิตสื่อทัศนวัสดุได้เอง จะใช้สื่อทัศนวัสดุ มากกว่าครูที่ไม่สามารถผลิตสื่อทัศนวัสดุได้เอง
5. ครูที่ได้รับการฝึกฝนการใช้สื่อทัศนวัสดุมาเป็นอย่างดี จะใช้สื่อทัศนวัสดุมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝน

(Mikhail, 1959:555)

แมนเบก ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตฝึกสอนในโรงเรียนมัธยม 10 แห่ง พบปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนที่สำคัญคือ

1. ปัญหาความคล่องแคล่วในการใช้สื่อทัศนวัสดุแต่ละประเภท
2. ปัญหาความแตกต่างในวิธีการสอนของแต่ละบุคคล
3. ปัญหาการจัดสื่อทัศนวัสดุ และกิจกรรม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. ปัญหาในการใช้สื่อทัศนวัสดุ

(Manbeck, 1957:13-15)

นอกจากนี้ ปัญหาต่าง ๆ ที่พบบ่อยส่วนมากในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา ก็คือ ต้องการขอความช่วยเหลือทางค่านอุปกรณ์การสอน (ประกิจรัตนสุวรรณ, 2503:143)

นิพนธ์ สุขปรึที ได้ศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับการผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่าครูมีปัญหาในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ

1. ขาดคำแนะนำในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
2. ไม่สามารถจัดได้ตามจุดมุ่งหมาย
3. ขาดความรู้ ประสบการณ์ ในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
4. ทางโรงเรียนมีวัสดุทัศนวัสดุน้อย
5. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้วัสดุทัศนวัสดุ
6. ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป
7. มีความลำบากในการคุมชั้น ขณะที่ใช้วัสดุทัศนวัสดุ

(นิพนธ์ สุขปรึที, 2511:123)

สันต์ วรศิริ ได้ศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับการผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ครูต้องการความช่วยเหลือ จากทางโรงเรียน ในเรื่องวัสดุทัศนศึกษา คือ

1. จัดหาวัสดุทัศนวัสดุใช้ประกอบการสอนให้เพียงพอ
2. จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางวัสดุทัศนศึกษา คอยให้คำแนะนำในการผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
3. จัดตั้งศูนย์วัสดุทัศนศึกษาในโรงเรียน
4. จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นในการผลิต
5. จัดหาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ
6. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับผลิตวัสดุทัศนวัสดุ

ฯลฯ

(สันต์ วรศิริ, 2513:102)

ส่วนปัญหาทางค่านักศึกษาฝึกหัดครูนั้น วีระ โรจน์รุ่งสัจย์ ได้ศึกษาปัญหาการใช้และความต้องการทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูในเขตพระนครพบว่า

1. ขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการผลิตอุปกรณ์และการใช้วัสดุทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดคำแนะนำในการใช้
3. ไม่มีสถานที่สำหรับวัสดุทัศนวัสดุที่เหมาะสม ในโรงเรียนฝึกสอน
4. วิทยาลัยไม่มีศูนย์วัสดุทัศนวัสดุ เพื่อให้นักเรียนยืมได้
5. จัดอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายวัสดุทัศนศึกษาออกไปนิเทศการสอนอย่างเพียงพอ (วีระ โรจน์รุ่งสัจย์, 2514:55-57)

จิตรบรรจง สมกรุต ได้สำรวจปัญหาการดำเนินงาน ของหน่วยวัสดุทัศนศึกษาของสถานฝึกหัดครูทั่วประเทศไทย พบว่า ปัญหาที่อาจจะเป็นสาเหตุที่ครูอาจารย์ส่วนมากไม่ใช้อุปกรณ์การสอน พอสรุปได้คือ

1. อุปกรณ์มีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ
2. อุปกรณ์ส่วนมากอยู่ในสภาพชำรุด
3. อุปกรณ์หิ้วมาจากสถานอื่น

สภาพชำรุด

4. การยืมอุปกรณ์จาก

การยืมมีระยะเวลา

- 5

บนคร

แห

9. ชาญที่มีความรู้ ความชำนาญ ทางโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ
10. ไม่มีหน่วยงานด้านโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ
11. เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาบางคนไม่ยอมให้ใช้เครื่องมือ เพราะเกรงเกิดการ

ชำรุด

12. ขาดสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริฟ โดยเฉพาะ
13. ขาดงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุมาทำอุปกรณ์
14. ขาดความรู้ทางโสตทัศนศึกษา

ฯลฯ

(จิตรบรรจง สมครุฑ, 2510:120-121)

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ทหาพลประชากร เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล
3. แจกจ่ายแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำข้อมูล

การหาพลประชากรเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้สำรวจพลประชากรเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดย

1. สสำรวจจำนวนครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดพิษณุโลก จากรายงานประจำปีการศึกษา 2516 ของแผนกศึกษานิเทศก์ จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

โรงเรียน	จำนวนครู
โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	110
โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	80
โรงเรียนนครไทย	10
โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา	15
โรงเรียนเบ็ญจมวิทยา	12
โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา	13
รวม	240

2. สํารวจเจ้าหน้าที่ระดับตําง ๆ ที่เกี่ยวของกับกิจการคํานวณสถิติศีกษา ของ
จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏคํงนี้

ผู้บริหารระดับจังหวัดคือ ศีกษาธิการจังหวัด, หัวหน้าสวนการศีกษา และศีกษา นิเทศก์	จำนวน	3 คน
ผู้บริหารระดับอำเภอคือ ศีกษาธิการอำเภอ	จำนวน	6 คน
ผู้บริหารระดับโรงเรียนมัธยมศีกษาคือ ผู่อํานวยการ, อาจารย์ใหญ่ และครู- ใหญ่	จำนวน	6 คน
	รวม	15 คน

การสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศีกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามของ เรมเมอร์ส (Remmer, 1963:334) และของจอห์น เบสท์ (Best, 1959:161-180) รวมทั้งศีกษาข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สถิติขั้นวัสดุของครูระดับมัธยมศีกษา จากเอกสารผลการ
วิจัยที่เกี่ยวของ แลวนํามาตัดแปลงสร้างแบบสอบถามสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้
สถิติขั้นวัสดุของครูระดับมัธยมศีกษาขึ้น นํแบบสอบถามชุดนี้ไปทดลองใช้กับครูระดับมัธยม-
ศีกษา สายสามัญ จังหวัดพิจิตร เมื่อได้แบบสอบถามคินแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาทรว พิจารณา-
ขอบกพรอง และปรับปรุง โดยการแก้ไขข้อความบางตอนให้รัดกุมให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
แล้วจึงใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมวลประชากรที่ใช้ในการศีกษาคันควา

แบบสอบถามสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สถิติขั้นวัสดุของครู ระดับมัธยม
ศีกษา มี 5 ตอน (ภาคผนวก) คํงนี้

ตอนที่หนึ่ง เป็นคําดามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของครูระดับมัธยมศีกษาเป็นคํน
วา เพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ ระดับชั้นที่สอน การศีกษาและการอบรม เกี่ยวกับสถิติขั้น
ศีกษา เป็นคํน ให้ตอบโดยวิธีเติมคําลงในช่องว่าง และโดยวิธีขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างหน้าข้อความตรงกับความเป็นจริงของครูผู้ตอบเอง

ตอนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์การผลิต การได้มา และ ปัญหาการผลิต โสภทัศน์วัสดุ เช่น การได้โสภทัศน์วัสดุมาใช้สอน การได้วัตถุดิบมาผลิตโสภทัศน์วัสดุ การให้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุ วัสดุท้องถิ่น และปัญหาการผลิตโสภทัศน์วัสดุ เป็นต้น ให้ตอบโดยวิธีชี้คเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความซึ่งตรงกับที่ครูปฏิบัติจริง หรือข้อความที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นจริง ในตอนท้ายของข้อใหญ่แต่ละข้อ มีที่ว่างไว้สำหรับให้ผู้ตอบเขียนเพิ่มเติมได้

* ตอนที่สาม เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ และ ปัญหาการใช้โสภทัศน์วัสดุ เช่น เกณฑ์ในการเตรียมโสภทัศน์วัสดุ เกณฑ์ในการใช้ เกณฑ์ในการปฏิบัติภายหลังการใช้ และ ปัญหาการใช้โสภทัศน์วัสดุ เป็นต้น ให้ตอบโดยวิธีชี้คเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความซึ่งตรงกับที่ครูปฏิบัติจริง หรือข้อความที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นจริง ในตอนท้ายของข้อใหญ่แต่ละข้อ มีที่ว่างไว้สำหรับให้ผู้ตอบเขียนเพิ่มเติมได้

ตอนที่สี่ เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านโสภทัศน์ศึกษาของครู เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องโสภทัศน์ศึกษา และเรื่องที่ต้องการความช่วยเหลือ ให้ตอบโดยวิธีชี้คเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ครูมีความต้องการจริง ในตอนท้ายของข้อใหญ่แต่ละข้อ มีที่ว่างให้ผู้ตอบเขียนเพิ่มเติมได้

ตอนที่ห้า เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ในด้านโสภทัศน์ศึกษาของครู ให้ตอบโดยวิธีชี้คเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ผู้ตอบเห็นพ้องด้วย และให้เขียนตอบได้โดยเสรี ในแง่ความคิดเห็นของผู้ตอบเอง เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านโสภทัศน์ศึกษา ต่อไป

สำหรับแบบสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อถามความคิดเห็นเจ้าหน้าที่และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโสภทัศน์ศึกษา แบ่งเป็นสองชุด ชุดที่หนึ่งสำหรับผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีสามตอน เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว และสภาพทั่วไปของโรงเรียน โสภทัศน์วัสดุของโรงเรียน ปัญหาการใช้โสภทัศน์วัสดุของครู โครงการด้านโสภทัศน์ศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งศูนย์โสภทัศน์ศึกษาระดับต่างๆ

ของผู้รับการสัมภาษณ์ (คูภาคผนวก) ชุดที่สอง เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับโศกทัศน์ศึกษา สำหรับศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอ แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีสองตอน เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว ปัญหาด้านโศกทัศน์ศึกษาของครูไต่บังคัม - บัญชา นโยบายด้านโศกทัศน์ศึกษา และความคิดเห็น ตลอดจนขอเสนอแนะ ของผู้รับการสัมภาษณ์ (คูภาคผนวก)

การแจกจ่ายแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การแจกจ่ายแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตทำการวิจัยเกี่ยวกับครูระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ต่อศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก และศึกษาธิการจังหวัดได้ให้ความช่วยเหลือโดยออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนต่าง ๆ แบบสอบถามที่แจกจ่ายไปยังแต่ละโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยได้แนบหนังสือแจ้งความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และได้เดินทางไปแจกและเก็บคืน ยังโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมกับได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ ไปด้วย สำหรับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดและอำเภอ ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาพิเศษ และศึกษาธิการอำเภอ ณ สถานที่ทำงาน ของผู้รับการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ได้ทำการสัมภาษณ์ครบ 15 คน แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

โรงเรียน	จำนวนส่ง	จำนวนรับคืน	คิดเป็นร้อยละ
โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	110	95	86.36
โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	80	73	91.25
โรงเรียนนครไทย	10	9	90.00
โรงเรียนวัดโสมนัสศึกษา	15	13	86.66
โรงเรียนเนนิคมวิทยา	12	12	100.00
โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาศาสตร์	13	13	100.00
รวม	240	215	89.58

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบอีกครั้งหนึ่ง แจกแจงความถี่ตามลักษณะ เพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ การศึกษา และการอบรมเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา การผลิต การไตมา และการใช้โสตทัศนวัสดุ ใต้น้ำหนัก (weighting) คำตอบแต่ละคำตอบที่เกี่ยวกับปัญหา การผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ ความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา เป็นการหาผลรวมของความถี่ เพื่อศึกษาความสำคัญของข้อความเป็นอัตราส่วนร้อยละและวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อแสดงถึงความแตกต่าง

ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทคำถาม จัดทำตารางถามหัวเรื่อง และรวบรวมความคิดเห็นของครูที่ตอบโดยเสรีกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอ และผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา นำมาประกอบการวิเคราะห์และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะของกลุ่มประชากร
2. สถานภาพการผลิต การโคมา และปัญหาการผลิตโสตทัศนวัสดุ
3. สถานภาพการใช้จ่าย และปัญหาการใช้จ่ายโสตทัศนวัสดุ
4. ความต้องการของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
5. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
6. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

1. ลักษณะของกลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัด พิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2516 จำนวน 240 คน และเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านโสตทัศนศึกษาอีกจำนวน 15 คน (ดังรายละเอียดในบทที่ 3 หน้า 12-13) ครูระดับมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนครูจำแนกตามระดับชั้นที่สอนและเพศ

ระดับชั้น	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	25	10.43	35	14.56	60	24.99
มัธยมศึกษาปีที่ 2	26	10.84	42	17.55	68	28.39
มัธยมศึกษาปีที่ 3	20	8.31	35	14.62	55	22.93
มัธยมศึกษาปีที่ 4	13	5.30	21	8.06	34	13.36
มัธยมศึกษาปีที่ 5	11	4.55	14	5.78	25	10.33
รวม	95	39.43	147	60.57	242	100.00

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าครูหญิงมีจำนวนมากกว่าครูชาย และครูหญิงสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 มากกว่าครูชาย

ตาราง 4 จำนวนครูจำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
18 - 20 ปี	10	4.65
21 - 25 ปี	40	18.60
26 - 30 ปี	58	26.97
31 - 35 ปี	24	11.16
36 - 40 ปี	37	17.21
41 - 45 ปี	16	7.46
46 - 50 ปี	18	8.37
51 - 60 ปี	12	5.58
รวม	215	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าครูส่วนใหญ่คือ 26.97 % ของจำนวนครูทั้งหมด มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี รองลงมาคือ 18.60 % มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี และครูส่วนน้อยคือ 5.58 % ของจำนวนครูทั้งหมด มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี

ตาราง 5 จำนวนกรจำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
พ.ป., ป.ป., ป.กต., ม.8, มศ.5, มศ.6	20	9.28
พ.ม., ป.ม., อ.กต., ป.กต.สูง	80	39.79
ปริญญาตรี	103	49.98
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.95
รวม	215	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่าครูส่วนใหญ่คือ 49.98 % ของจำนวนครูทั้งหมด มีวุฒิระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ 39.79 % มีวุฒิระดับ พ.ม., ป.ม., อ.กต., ป.กต.สูง และครูส่วนน้อยคือ 0.95 % ของจำนวนครูทั้งหมด ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 6 จำนวนกรจำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	35	32.88
6 - 10 ปี	37	17.22
11 - 15 ปี	36	16.74
16 - 20 ปี	28	13.02
21 - 25 ปี	20	9.30
25 ปีขึ้นไป	19	8.84
รวม	215	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าครูส่วนใหญ่คือ 34.88 % ของจำนวนครูทั้งหมด มีอายุราชการ 1 - 5 ปี รองลงมาคือ 17.22 % มีอายุราชการ 6 - 10 ปี ครูส่วนน้อยคือ 8.84 % ของจำนวนครูทั้งหมด มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป

ตาราง 7 จำนวนครูจำแนกตามชั่วโมงที่ทำการสอนต่อสัปดาห์

ชั่วโมงที่ทำการสอนต่อสัปดาห์	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
10 ชั่วโมง -	19	8.84
10 - 15 ชั่วโมง	35	16.28
16 - 20 ชั่วโมง	59	27.44
21 - 25 ชั่วโมง	102	47.44
25 ชั่วโมง +	-	-
รวม	215	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าครูส่วนมากคือร้อยละ 47.44 สอนมากกว่าสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง

ตาราง 8 จำนวนครูว่านงตามหมวดวิชาที่สอน

หมวดวิชา	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
คณิตศาสตร์	22	10.24
วิทยาศาสตร์	23	10.68
ภาษาไทย	27	12.56
ภาษาอังกฤษ	37	17.21
สังคมศึกษา	25	11.63
ศิลปะ	35	16.28
พลานามัย	16	7.44
สอนสองหมวดวิชา	19	8.84
สอนสามหมวดวิชา	11	5.12
รวม	215	100.00

จากตาราง 8 แสดงว่าครูส่วนใหญ่คือ 17.21 % ของจำนวนครูทั้งหมด สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ 16.28 % สอนในหมวดวิชาศิลปะ และรองลงมาตามลำดับคือครูจำนวน 12.56 % ของจำนวนครูทั้งหมด สอนในหมวดวิชาภาษาไทย

ตาราง 9 จำนวนครูจำแนกตามงานที่ทำนอกเหนือจากการสอน จากจำนวนครูทั้งหมด 215 คน

งานที่ทำนอกเหนือจากการสอน	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
งานธุรการ	15	6.98
งานฝ่ายปกครอง	30	13.95
งานห้องสมุด	12	5.58
งานอื่น ๆ	37	17.20

จากตาราง 9 แสดงว่าครูนอกจากจะทำการสอนแล้ว ยังต้องทำงานอื่นอีกจำนวนมากถึงร้อยละ 43.71 ของจำนวนครูทั้งหมด

ตาราง 10 จำนวนชั่วโมงของงานที่ทำนอกเหนือจากการสอนของครู จากจำนวนครูทั้งหมด 215 คน

	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
8 ชั่วโมง	43	20.00
9 - 15 ชั่วโมง	22	10.23
16 - 22 ชั่วโมง	18	8.37
22 ชั่วโมง +	10	4.65

จากตาราง 10 เห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่ที่ทำงานนอกเหนือจากการสอน มีชั่วโมงการทำงานอย่างสูง 8 ชั่วโมง

ตาราง 11 จำนวนครูจำแนกตามการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ก่อนที่จะมาเป็นครู

การศึกษอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ก่อนที่จะมาเป็นครู	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
เคย	108	50.23
ไม่เคย	107	49.77

จากตาราง 11 แสดงว่าครูเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษาก่อนที่จะมาเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 50.23 ของจำนวนครูทั้งหมด

ตาราง 12 จำนวนครูจำแนกตามการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ในระหว่างการเป็นครู

การศึกษอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา ในระหว่างการเป็นครู	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
เคย	89	41.40
ไม่เคย	126	58.60

จากตาราง 12 แสดงว่าในระหว่างการเป็นครู ครูได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษาน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.40 ของจำนวนครูทั้งหมด

ตาราง 13 จำนวนครูจำแนกตามวิธีการที่ได้รับการศึกษาอบรม

วิธีการที่ได้รับการศึกษาอบรม	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การเรียนการสอนที่วิทยาลัยครูจัดขึ้น	28	13.02
2. การเรียนการสอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดขึ้น	78	36.27
3. การเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	7	3.26
4. การเรียนการสอนที่ครูสภาจัดขึ้น	8	3.72
5. การเรียนการสอนที่ภาคการศึกษาจัดขึ้น	11	5.12
6. การเรียนการสอนที่หน่วยศึกษานิเทศก์จัดขึ้น	19	8.84
7. การเรียนการสอนที่ศูนย์วัสดุการศึกษากรมวิชาการจัดขึ้น	9	4.19
8. อื่น ๆ	8	3.72

จากตาราง 13 เห็นได้ว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรมทางโสตทัศนศึกษา - จากการเรียนการสอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดขึ้น รองลงมาคือจากการเรียนการสอนที่วิทยาลัยครูจัดขึ้น

ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษาพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ ที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 15 คน มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เพศ เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด เป็นชาย 13 คน หญิง 2 คน
2. อายุ เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด มีอายุระหว่าง 34 - 56 ปี
3. วุฒิ วุฒิของเจ้าหน้าที่มีระดับต่ำสุด ป.ม. และสูงสุด M.A. ส่วนใหญ่มีวุฒิระดับ กศ.บ.

4. อายุราชการ เจ้าหน้าที่ทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด มีอายุราชการระหว่าง 3 - 37 ปี ส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 26 - 36 ปี

5. การศึกษาและอบรมเกี่ยวกับโสศกทัศน์ศึกษา จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด เคยได้รับการอบรมและศึกษาเกี่ยวกับโสศกทัศน์ศึกษา

2. สถานภาพการผลิต การโคมา และปัญหาการผลิตโสศกทัศน์วัสดุ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพการผลิต การโคมา และปัญหาการผลิตโสศกทัศน์วัสดุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 2 ในแบบสอบถาม ปรากฏตามตาราง 14 ถึงตาราง 18 ดังปรากฏผลดังนี้

ตาราง 14 วิธีการได้โสตทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอนเรียงลำดับตามจำนวน
ค่าตอบจากมากไปหาน้อย

วิธีการได้มา	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนจัดหามาให้	149	69.30
2. ให้นักเรียนช่วยกันหามา	106	49.30
3. ช่วยกันผลิตร่วมกับนักเรียน	104	48.37
4. ผลิตขึ้นด้วยตนเอง	97	45.12
5. ยืมจากเพื่อนครูในโรงเรียน	82	38.14
6. ขอมมาจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศน- วัสดุ	69	32.09
7. ยืมมาจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศน- วัสดุ	67	31.16
8. ให้อุปกรณ์ผลิตให้	54	25.12
9. ใช้จ่ายเงินส่วนตัวขอมาเอง	50	23.26
10. ยืมมาจากโรงเรียนอื่น	46	21.40
11. วิธีการอื่น ๆ ที่ได้โสตทัศนวัสดุมา	-	-

จากตาราง 14 แสดงว่าครูได้โสตทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอน โดยทาง
โรงเรียนจัดหามาให้เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ให้นักเรียนช่วยกันหามา และครูช่วยกัน
ผลิตร่วมกับนักเรียน

ตาราง 15 การได้วัตถุดิบมาใช้ในการผลิตโสตทัศนวัสดุ เรียงลำดับตามจำนวน
ค่าขอมจากมากไปหาน้อย

การได้วัตถุดิบ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้เงินโรงเรียนเข้ามา	134	62.33
2. ให้นักเรียนช่วยกันหามา	108	50.23
3. ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น	104	48.37
4. ใช้เงินส่วนตัวขอมมาเอง	68	31.63
5. มีผู้บริจาคให้ทางโรงเรียน	51	23.72
6. รวมกันซื้อกับเพื่อนครู	38	17.67
7. ไคมาโดยวิธีอื่น ๆ	21	9.77

จากตาราง 15 แสดงว่า วัตถุดิบที่ครูไคมาเพื่อใช้ผลิตโสตทัศนวัสดุเป็น ส่วนใหญ่
ใช้เงินโรงเรียนเข้ามา รองลงมาคือให้นักเรียนช่วยกันหามา และการใช้วัสดุที่หาได้ใน
ท้องถิ่น

ตาราง 16 การใช้บริการจากแหล่งบริการ เกี่ยวกับ โสภทัศน์วัสดุ เรียงลำดับตาม
จำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย

การให้บริการจากแหล่งบริการ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการทราบแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุเพิ่มขึ้นอีก	81	37.67
2. แหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุมีประโยชน์มากในเรื่องอุปกรณ์ประกอบการสอน	70	32.56
3. การติดต่อกับแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุเป็นส่วนตัวสะดวกกว่าการติดต่อเป็นทางราชการ	60	27.91
4. ในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนมีแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุ	51	23.72
5. เคยใช้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุ	50	23.26
6. เคยขอความร่วมมือจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุ	48	22.33
7. แหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุไม่สะดวกแก่การติดต่อ เพราะการคมนาคมลำบาก	36	16.74
8. ขณะนี้ยังคงติดต่อกับแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุอยู่เสมอ	35	16.28
9. ขณะนี้ไม่ติดต่อกับแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุ เพราะ ไม่ได้รับความร่วมมือ	34	15.81

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่ากรส่วนใหญ่ถึง 37.67% ยังต้องการทราบแหล่ง
บริการเกี่ยวกับโสภทัศน์วัสดุเพิ่มขึ้นอีก และมีความเห็นว่าแหล่งบริการเกี่ยวกับโสภทัศน์
วัสดุมีประโยชน์มากในเรื่องอุปกรณ์การสอน

ตาราง 17 วัสดุท้องถิ่นที่หาง่าย เรียงลำดับค่าตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย

วัสดุ	มีมาก ความถี่ (3)	มี ความถี่ (2)	มีน้อย ความถี่ (1)	ไม่มี ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (X)
1. หนกกล้วย	71	51	14	7	2.30
2. หนมะขาม	29	88	19	7	1.97
3. ไม้ไผ่	36	76	23	9	1.96
4. ดอกชบา	32	74	25	7	1.94
5. มะพร้าว	25	86	26	9	1.86
6. หนตาล	30	74	23	18	1.80
7. หนชอย	9	58	44	30	1.32
8. หนโสน	12	46	52	33	1.25
9. หนออ	11	46	43	40	1.20
10. หนมัน	2	43	64	34	1.09
11. ฝื่อลำแพน	3	49	46	43	1.08
12. ฝื่อกก	1	38	50	53	.90
13. ฝื่อเกลือ	-	22	69	51	.79
14. ฝื่อ	1	19	55	67	.67
15. ฝื่อปลับ	1	16	60	64	.67
16. หนกราม	1	10	43	88	.46

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมากที่สุดคือหนกล้วย รองลงมาคือหนมะขาม, ไม้ไผ่, ดอกชบา, มะพร้าว, หนตาล, หนชอย, หนโสน และหนออ ตามลำดับ

ตาราง 18 ปัญหาการผลิตโลหะขั้นวัสดุ เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมาก ไปหาน้อย

ปัญหาการผลิต	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
✓ 1. ไม่มีเครื่องมือเพียงพอในการผลิต	23	57	42	15	3	2.58
✓ 2. ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ผลิต	32	39	50	14	4	2.58
✓ 3. ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ	23	49	48	16	3	2.52
✓ 4. ไม่มีเวลาในการผลิต มีภาระการสอนมากเกินไป	19	38	68	10	3	2.43
✓ 5. ไม่มีสถานที่เหมาะสม	28	37	46	22	6	2.42
✓ 6. ขาดทักษะในการผลิต	27	42	37	21	10	2.40
✓ 7. ไม่มีเวลาในการผลิต มีภาระอื่น ๆ มาก	16	31	65	21	5	2.23
✓ 8. ลำบากในการหาวัสดุสิ้นเปลืองที่ต้องการ	14	37	57	21	7	2.22
✓ 9. ขาดความรู้ในการผลิต	13	27	71	19	8	2.13
✓ 10. ไม่แน่ใจเกี่ยวกับคุณภาพวัสดุที่ผลิต	7	27	51	36	17	1.78
✓ 11. ขาดความรู้ที่จะผลิตให้สัมพันธ์กับวิชา	8	17	64	31	18	1.75
✓ 12. เพื่อนร่วมงานไม่สนับสนุน	6	12	48	41	30	1.43
✓ 13. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน	5	13	40	46	34	1.34
✓ 14. ทำแล้วโดยผลไม่คุ้มค่า	4	18	45	46	26	1.33

จากตาราง 18 เห็นได้ว่า ปัญหาในการผลิตโสตทัศนวัสดุของครูส่วนใหญ่คือ ไม่มีเครื่องมือเพียงพอในการผลิต รองลงมาคือ ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ผลิต, ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และไม่มีเวลาในการผลิตเพราะมีภาระการสอนมากเกินไป

3. สถานภาพการใช้ และปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุ

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพการใช้ และปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 3 ในแบบสอบถาม ปรากฏตามตาราง 19 ถึงตาราง 22 ดังปรากฏผลดังนี้

ตาราง 19 เกณฑ์ในการเตรียมก่อนใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน

เกณฑ์ในการเตรียม	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกสื่อทัศนวัสดุให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะสอน	153	71.16
2. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาถูกต้อง	143	66.51
3. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่มีความชัดเจนไม่ซับซ้อน	139	64.65
4. เตรียมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ	137	63.72
5. สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ	137	63.72
6. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่นักเรียนสนใจ	136	63.26
7. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่ปริมาณเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	131	60.93
8. วางแผนการใช้สื่อทัศนวัสดุล่วงหน้า	130	60.47
9. ทดลองก่อนนำไปใช้ในการสอน	130	60.47
10. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่เชื่อว่าราคาไม่แพงเกินไป	127	59.07
11. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่จะให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน	122	56.74
12. เตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ	113	52.56
13. เลือกสื่อทัศนวัสดุที่มีแนวคิดเพียงอย่างเดียว	64	29.77

จากตาราง 19 แสดงว่า ครูมีการเตรียมโดยเลือกสื่อทัศนวัสดุ ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะสอน เลือกสื่อทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาถูกต้อง มีความชัดเจน ไม่สลับซับซ้อน

ตาราง 20 เกณฑ์ในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน เรียงลำดับตามจำนวน
คำตอบจากมากไปหาน้อย

เกณฑ์ในการใช้	รวม	
	จำนวน 215	ร้อยละ
1. ใช้โสตทัศนวัสดุในการอธิบายเนื้อหาบทเรียน	128	59.53
2. ใช้โสตทัศนวัสดุโดยนักเรียนมีส่วนร่วมด้วย	124	57.67
3. ใช้โสตทัศนวัสดุในการเสริมสร้างลักษณะที่ดีของ นักเรียน	121	56.28
4. ใช้โสตทัศนวัสดุในการฝึกทักษะนักเรียน	116	53.95
5. ใช้เทคนิคการใช้เฉพาะสำหรับโสตทัศนวัสดุแต่ละ ชนิด	109	50.70
6. ใช้โสตทัศนวัสดุในการสรุปบทเรียน	101	46.98
7. ใช้โสตทัศนวัสดุในการทบทวนบทเรียน	95	44.19
8. ใช้โสตทัศนวัสดุในการนำบทเรียน	89	41.40

จากตาราง 20 แสดงว่า ครูส่วนมากคือ 59.53 % ของจำนวนครูทั้งหมด ใช้โสตทัศนวัสดุในการอธิบายเนื้อหาบทเรียน รองลงมาคือ 57.67 % ครูใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนโดยนักเรียนมีส่วนร่วมด้วย และที่น้อยที่สุดคือ 41.40 % ของจำนวนครูทั้งหมด ใช้โสตทัศนวัสดุในการนำบทเรียน

ตาราง 21 เกณฑ์ในการปฏิบัติภายหลังการใช้วัสดุทัศนวิสัยประกอบการสอนเรียงลำดับตามจำนวนคำตอบจากมากไปหาน้อย

เกณฑ์ในการปฏิบัติภายหลังการใช้	รวม	
	จำนวน 215	ร้อยละ
1. ใช้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจ	141	65.58
2. สังเกตการใช้วัสดุทัศนวิสัยจากความสนใจ ความตั้งใจ และบรรยากาศในห้องเรียน	140	65.12
3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนร่วมกับครู	128	59.53
4. จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เช่น อภิปราย เขียนรายงาน ทดสอบ ฯลฯ	114	53.02
5. ส่งคืนวัสดุทัศนวิสัยที่ใช้แล้วให้กับทางโรงเรียน	112	52.10
6. เก็บวัสดุทัศนวิสัยไว้เอง และนำมาดัดแปลงใช้ในคราวต่อไป	89	41.40

จากตาราง 21 แสดงว่า ภายหลังการใช้วัสดุทัศนวิสัยประกอบการสอน ครูส่วนมากใช้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจ สังเกตผลการใช้จากความสนใจ ความตั้งใจ ของนักเรียน และบรรยากาศในห้องเรียน ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนร่วมกับครู และจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้วย

ตาราง 22 ปัญหาการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน เรียงลำดับค่าความสำคัญ
จากมากไปหาน้อย

ปัญหาการใช้	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{X})
1. ทางโรงเรียนมีวัสดุทัศน- วัสดุ	24	33	46	26	10	2.25
2. ไม่สามารถหาวัสดุทัศนวัสดุ ได้ตรงจุดมุ่งหมาย	19	31	50	28	7	2.20
3. ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียน มากเกินไป	12	43	50	19	9	2.22
4. ขาดผู้แนะนำในการใช้ วัสดุทัศนวัสดุ	17	33	44	21	12	2.17
5. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้	10	19	63	36	8	1.90
6. ขาดความรู้และประสบการณ์ ก่อนใช้	10	24	56	30	15	1.89
7. เกิดความยุ่งยากในการ เคลื่อนย้าย	14	22	45	37	17	1.84
8. สภาพของอาคารเรียนไม่ อำนวยในการใช้	17	16	37	47	18	1.75
9. มีความลำบากในการ คุมชั้นขณะใช้	6	24	48	41	16	1.72
10. ทางโรงเรียนไม่อำนวยความสะดวก ในการใช้	8	17	47	40	24	1.59

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหาการใช้	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
11. กลัวไอศหัตถ์สนวัสดุชำรุด เสียหาย	10	15	44	40	27	1.56
12. เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาไม่ สนับสนุนให้ใช้	6	14	43	40	30	1.44
13. ขาดทักษะในการใช้ไอศ- หัตถ์สนวัสดุประเภทกราฟิกส์	6	9	43	51	25	1.41
14. ไม่สามารถตัดสินใจใช้ ไอศหัตถ์สนวัสดุ	5	12	39	54	24	1.40
15. เกิดความยุ่งยากใน การใช้	4	8	48	41	33	1.35
16. นักเรียนไม่ให้ความสนใจ เท่าที่ควร	3	3	40	58	29	1.16

จากตาราง 22 แสดงว่า ปัญหาการใช้ไอศหัตถ์สนวัสดุของครูนั้นส่วนใหญ่เพราะทาง
โรงเรียนมีไอศหัตถ์สนวัสดุน้อย รองลงมาคือไม่สามารถหาไอศหัตถ์สนวัสดุได้ตรงจุดมุ่งหมายและ
เพราะชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป

4. ความต้องการของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 4 ในแบบสอบถาม ปรากฏตามตาราง 23 ถึงตาราง 24 ดังนี้

ตาราง 23 ความรู้ที่ครูต้องการ เรียงลำดับค่าความสำคัญจากมากไปหาน้อย

ความรู้ที่ครูต้องการ	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการ สอนแบบใหม่	62	41	21	-	3	3.25
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชา โสตทัศนศึกษา	42	47	29	4	3	2.96
3. ความรู้ในการผลิตโสต- ทัศนวัสดุในทางภายในท้องถิ่น	43	44	30	5	4	2.92
4. ความรู้ในเรื่องเครื่องฉาย ต่าง ๆ	49	35	18	7	9	2.91
5. ความรู้ในเรื่องการใช้โสต ทัศนวัสดุแต่ละชนิด	35	42	32	4	6	2.80
6. ความรู้ในการผลิตโสตทัศน วัสดุราคาเบา	37	40	26	11	7	2.73
7. ความรู้ในการจัดเก็บ โสตทัศนวัสดุ	26	42	40	4	8	2.61
8. ความรู้ในการพิมพ์ภาพ ด้วยจากผ้าไหม	29	41	30	11	8	2.60
9. ความรู้ในการจัดนิทรรศการ	26	43	37	8	8	2.58
10. ความรู้ในการทำแผ่นป้าย แม่เหล็ก	25	42	32	16	5	2.55

ตาราง 23 (ต่อ)

ความรู้ที่ครูต้องการ	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
11. ความรู้ในการทำแผนป้าย ไฟฟ้า	28	40	29	16	7	2.55
12. ความรู้ในการฉั้ตสำเนา อย่างง่าย	34	34	21	18	14	2.46
13. ความรู้ในการทำหุ่น จำลอง	26	35	33	15	9	2.45
14. ความรู้ในการทำภาพ โฆษณา	25	41	26	17	11	2.43
15. ความรู้ในการจัดป้าย นิเทศ	18	42	35	14	13	2.31
16. ความรู้ในการประดิษฐ์ ตัวอักษร	17	41	30	20	12	2.25
17. ความรู้ในการทำแผนภูมิ	11	37	42	20	12	2.12
18. ความรู้ในการทำภาพพลิก	13	34	43	17	15	2.10
19. ความรู้ในการทำกระดาน คำนวณได้	14	29	38	20	20	1.97
20. ความรู้ในการฉีกภาพ ด้วยกาวยางน้ำ	10	29	37	22	23	1.84
21. ความรู้ในการฉีกภาพ ด้วยการฉีกเปียก	10	23	43	21	23	1.80

ตาราง 23 (ต่อ)

ความรู้ที่ครูต้องการ	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
22. ความรู้ในการทำกระเป๋ หนัง	12	16	42	31	20	1.74
23. ความรู้ในการทำแผนผัง ผ้าสาส์	8	21	42	31	19	1.73

จากตาราง 23 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ต้องการความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสอนแบบ-
ใหม่ รองลงมาคือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อทัศนศึกษา, ความรู้ในการผลิตสื่อทัศนวัสดุ ที่
ทางภายในห้องเรียน และความรู้เรื่องเครื่องฉายต่าง ๆ

ตาราง 24 วัตถุประสงค์การความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

ความต้องการ	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
1. จัดหาวัสดุทัศนวัสดุใช้ประกอบการสอน	53	58	20	2	3	3.21
2. จัดตั้งศูนย์บริการทัศนศึกษาในโรงเรียน	51	56	25	3	1	3.12
3. จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางทัศนศึกษา คอยให้คำแนะนำในการผลิตและการใช้	54	52	22	3	4	3.10
4. จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองและจำเป็น เช่น กระดาษ, สี ฯลฯ	53	49	24	7	2	3.06
5. จัดให้มีการอบรมทางทัศนศึกษาชั้นบาง	54	44	34	2	3	3.05
6. หาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ	49	45	31	7	3	2.96
7. จัดหาสถานที่เหมาะสมสำหรับผลิต	42	51	35	4	3	2.92
8. จัดหาเครื่องมือในการผลิตทัศนวัสดุ เช่น ปากกา สปีดบอล ฯลฯ	40	51	26	16	2	2.82

จากตาราง 24 เห็นได้ว่า ครูส่วนใหญ่ของการให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือ ในเรื่องจัดหาวัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน รองลงมาคือจัดตั้งศูนย์บริการทัศนศึกษาในโรงเรียน และจัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางทัศนศึกษาคอยให้คำแนะนำในการผลิตและการใช้

5. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทัศนศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับทัศนศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 5 ในแบบสอบถาม ปรากฏตามตาราง 25 และรวบรวมความคิดเห็นของครูที่ให้ตอบโดยเสรีมาสรุปในประเด็นที่สำคัญด้วย

ตาราง 25 ความเกิดขึ้นของครูเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา เรียงลำดับค่าความสำคัญ
จากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็น	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{X})
1. การจัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาเผยแพร่	56	48	22	8	-	3.13
2. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา	57	48	27	4	3	3.09
3. จัดตั้งหน่วยผลิตโสตทัศนวัสดุ ขึ้นในโรงเรียน	55	46	29	7	2	3.04
4. จัดให้มีการอบรมครูโสตทัศนศึกษาเฉพาะเรื่องที่สนใจ	44	47	40	5	2	2.91
5. จัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ ในการสอนแต่ละวิชา	47	52	33	5	1	2.90
6. การจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา ระดับจังหวัด	45	46	29	10	6	2.83
7. การจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองและเครื่องมือในการผลิตโสตทัศนวัสดุ โดยใช้เงินบำรุงการศึกษา	46	45	45	3	-	2.82

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็น	มากที่สุด ความถี่ (4)	มาก ความถี่ (3)	ปานกลาง ความถี่ (2)	น้อย ความถี่ (1)	น้อยที่สุด ความถี่ (0)	ค่าความสำคัญ เฉลี่ย (\bar{x})
8. การจัดตั้งศูนย์โสตทัศน- ศึกษาระดับโรงเรียน	46	55	26	7	4	2.81
9. การจัดตั้งศูนย์โสตทัศน- ศึกษาระดับอำเภอ	36	50	37	7	7	2.73
10. จัดตั้งหน่วยผลิตโสตทัศน วัสดุระดับกลุ่มโรงเรียน	32	43	47	9	3	2.68

จากตาราง 25 เห็นได้ว่า ทรุส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นและประสงค์ให้มีการจัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาเผยแพร่ ร่องลงมาคือให้มีการอบรมเกี่ยวกับ โสตทัศนศึกษา และจัดตั้งหน่วยผลิตโสตทัศนวัสดุขึ้นในโรงเรียน

ในแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด ครุมีโอกาสดอบแบบสอบถามอย่างเสรี ซึ่งพอจะสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา ตามลำดับความสำคัญมากน้อยดังนี้

1. ควรเปิดอบรมเกี่ยวกับการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุขึ้นบ้าง ถ้าเป็นไปได้ อย่างน้อยควรมีปีละครั้ง
2. ทางจังหวัดควรจัดผู้เชี่ยวชาญจากบ้านโสตทัศนศึกษา มาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ในด้านการผลิต การใช้โสตทัศนวัสดุ แก่ครุตามโรงเรียนต่าง ๆ
3. ทางโรงเรียนในทั่วประเทศ ควรมีโอกาสให้ความช่วยเหลือด้านโสตทัศนวัสดุแก่โรงเรียนในแต่ละอำเภอบ้าง

4. จัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา ระดับกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์ในการผลิต การแลกเปลี่ยนโสตทัศนวัสดุ แก่ครูโรงเรียนต่าง ๆ

5. ทางอำเภอและทางจังหวัด ควรมีโสตทัศนวัสดุไว้คอยบริการแก่ทางโรงเรียนต่าง ๆ อาจจะมีอยู่ในลักษณะศูนย์วัสดุ หรือศูนย์บริการโสตทัศนวัสดุของทางอำเภอ หรือของจังหวัดก็ได้โดยตรง

6. ควรจัดพิมพ์คู่มือ การผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุ เผยแพร่ตามโรงเรียนต่างๆ

7. ควรมีการแนะนำแหล่งบริการโสตทัศนวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้ครูได้ทราบโดยทั่วถึงกัน

8. ทางอำเภอและทางจังหวัด ควรสนับสนุนให้มีการใช้โสตทัศนวัสดุมากยิ่งขึ้นควรส่งเสริมในความสนใจในการใช้อุปกรณ์ของครูในการสอนยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ เพราะโสตทัศนวัสดุหรืออุปกรณ์นั้น มีคุณค่าทางการเรียนการสอนมาก

9. ควรส่งเสริมให้ครูมีการผลิต การใช้โสตทัศนวัสดุ จากวัสดุท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

10. ทางอำเภอหรือทางจังหวัด ควรมีงบประมาณช่วยเหลือในด้านการผลิตโสตทัศนวัสดุ สำหรับแต่ละโรงเรียน

6. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

1. ความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

ก. งบประมาณด้านโสตทัศนศึกษา ควรจะจัดตั้งขึ้นโดยตรงจากทางจังหวัดเป็นการช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ให้ครูผลิตโสตทัศนวัสดุจากวัสดุท้องถิ่น ซึ่งเท่าที่เป็นอยู่ ทางโรงเรียนก็วัดแบ่งงบซึ่งเป็นกองเงินที่ทางโรงเรียนหาได้ สำหรับงานด้านการผลิต ลำพังโรงเรียนใหญ่ ๆ ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาตามอำเภอรอบนอกอาจจะประสบปัญหาค่อนข้างน้อยบาง ถ้าหากได้งบประมาณช่วยเหลือจากทางจังหวัด ก็จะเป็นการช่วยครูด้านนี้ได้

ข. การตั้งศูนย์วัสดุทัศนศึกษาระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด จะเป็นการช่วยเหลือครูในอันที่จะร่วมกันผลิตและขี้ม หรือแลกเปลี่ยนวัสดุทัศนวัสดุได้ทั่วถึง แต่เนื่องจากครูมีภาระการสอนมาก คงจะไม่มีเวลามากพอที่จะทำงานด้านนี้ได้ เพราะจำนวนครูยังมีไม่พอเพียงตามที่ต้องการ การตั้งศูนย์ขึ้นมาถ้าทำได้ก็จะเป็นการดีมาก ในโอกาสข้างหน้าคิดว่าคงจะจัดโครงการนี้ขึ้นมาได้

ค. ห้องเก็บรักษาวัสดุทัศนศึกษาของแต่ละโรงเรียน ถ้ามีก็จะให้ประโยชน์มาก แต่โรงเรียนมัธยมระดับอำเภอส่วนมากห้องเรียนมีจำนวนน้อย ไม่พอกับจำนวนนักเรียนจึงไม่สามารถจัดห้องหรือจัดเป็นที่เก็บวัสดุทัศนศึกษาได้

ง. ควรเปิดการอบรมทางวัสดุทัศนศึกษาสำหรับครู เพื่อที่จะได้มีความรู้ในเรื่องการผลิต และการใช้วัสดุทัศนศึกษา ซึ่งจะทำให้ครูได้มีวัสดุทัศนศึกษาใช้ได้อย่างทั่วถึง

2. ความกิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการเทศก์ หัวหน้าส่วนการศึกษา และศึกษาธิการอำเภอ สรุปได้ดังนี้

ก. การเปิดอบรมในเรื่องการผลิตการใช้วัสดุทัศนศึกษานั้นทางจังหวัด เคยจัดขึ้นแต่ผลที่ได้นั้นจะมีเฉพาะระยะแรกที่เป็นผลดี นานไปก็เงียบหายไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่มีนิสัยในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน จะเป็นด้วยยุ่งยากเสียเวลาในการที่เตรียมหรือเพราะภาระที่ต่องสอนมาก ทำให้ครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์ จึงควรจะมีการปลูกฝังหรือสร้างทัศนคติให้ครูชอบใช้อุปกรณ์หรือวัสดุทัศนศึกษาในการสอนมากยิ่งขึ้น

ข. งบประมาณทางคานวัสดุทัศนศึกษา เป็นเงินส่งเสริมการศึกษาส่วนหนึ่งนอกจากนั้นได้จากการอุทิศจากประชาชน หรือเป็นการหารายได้ของทางโรงเรียนเอง ทางแผนกศึกษาธิการก็พยายามช่วยเหลือคานวัสดุทัศนศึกษา นอกจากนั้น ก็ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือตามโครงการที่โรงเรียนรวมอยู่

ค. การสนับสนุนการใช้วัสดุทัศนศึกษาของครูนั้น ทางจังหวัดและทางอำเภอ ก็พยายามสนับสนุน เพราะว่าวัสดุทัศนศึกษานั้นมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง

ง. ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาลัยครู ควรจะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย ในเรื่องวัสดุทัศนศึกษา ครูโรงเรียนต่างๆ ส่วนใหญ่ก็สำเร็จจากสถาบันดังกล่าว และที่กำลังศึกษาอยู่ก็มีเป็นจำนวนมาก

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาด้านภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีความมุ่งหมายในการศึกษาคนคว่าดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษามัธยมศึกษาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุ ของครู ระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อสำรวจว่าครูระดับมัธยมศึกษา ใช้แหล่งให้บริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุของโรงเรียน และของชุมชนเพียงใด

3. เพื่อสำรวจความต้องการของครูระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงาน ด้านโสตทัศนศึกษา

4. เพื่อศึกษาความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการช่วยเหลือต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำกับมวลประชากร ซึ่งเป็นครูมัธยมศึกษาจำนวน 215 คน ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านโสตทัศนศึกษา คือ

ศึกษานิเทศก์ จังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน

ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 6 คน

ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ จำนวน 6 คน

รวม 15 คน

โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ได้นำมาวิเคราะห์หาความแตกต่างตามหลักการทางสถิติโดยใช้เปอร์เซ็นต์ แดงออกมาในรูปของตารางเปรียบเทียบ พร้อมกับการแปลผลความแตกต่างของข้อมูลดังกล่าว

ผลการศึกษาด้านภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุของครูระดับมัธยมศึกษา สรุปลงได้ดังนี้

๑. วิธีการใดมา การผลิต และปัญหาการผลิตทัศนวัสดุ ครูส่วนมากได้ใช้ทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอนโดยที่ทางโรงเรียนจัดหามาให้ นอกจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันหามา และร่วมกันผลิตกับนักเรียนโดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น ปัญหาของครูที่มีอยู่มากก็คือ ไม่มีเครื่องมือเพียงพอในการผลิต ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ผลิต ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและไม่มีเวลาในการผลิตเพราะมีภาระในการสอนมากเกินไป

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูประสบปัญหาในด้านการผลิตทัศนวัสดุเกี่ยวกับงบประมาณและเครื่องมือในการผลิต อีกทั้งขาดผู้ที่จะให้คำแนะนำช่วยเหลือแม้ว่าครูจะรู้จักวิธีการผลิตที่ดีและประหยัด โดยพยายามใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นก็ตาม ครูก็ไม่สามารถผลิตทัศนวัสดุได้ตามที่ต้องการ ถ้าหากมีงบประมาณในการผลิต มีเครื่องมือและมีผู้ให้คำแนะนำส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตทัศนวัสดุจากวัสดุท้องถิ่นที่หาได้ มากยิ่งขึ้น ก็อาจจะทำให้ครูมีทัศนวัสดุที่มีค่าใช้สอยมากพอตามที่ต้องการ ทั้งจะช่วยทุนเงินงบประมาณที่ใช้สำหรับจัดหาอุปกรณ์สำเร็จรูปให้โรงเรียนได้อีกด้วย

2. วิธีไรและปัญหาการใช้ทัศนวัสดุ

ก. การเตรียมทัศนวัสดุประกอบการสอนของครู เรียงลำดับตามที่ครูปฏิบัติ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) เลือกทัศนวัสดุให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะสอน
- 2) เลือกทัศนวัสดุที่มีเนื้อหาถูกต้อง
- 3) เลือกทัศนวัสดุที่มีความชัดเจนไม่ซับซ้อน
- 4) เตรียมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทัศนวัสดุ
- 5) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ
- 6) เลือกทัศนวัสดุที่นักเรียนสนใจ
- 7) เลือกทัศนวัสดุที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 8) วางแผนการใช้ทัศนวัสดุล่วงหน้า

- 9) ทดลองก่อนนำไปใช้ในการสอน
 - 10) เลือกวัสดุทัศนวัสดุที่เห็นว่าราคาไม่แพงเกินไป
 - 11) เลือกวัสดุทัศนวัสดุที่จะให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน
 - 12) เตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
 - 13) เลือกวัสดุทัศนวัสดุที่มีแนวคิดเพียงอย่างเดียว
- ข. การใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนของครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ดังนี้

- 1) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการอธิบายเนื้อหาบทเรียน
- 2) ใช้วัสดุทัศนวัสดุ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมด้วย
- 3) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการเสริมสร้างลักษณะที่ดีของนักเรียน
- 4) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการฝึกทักษะนักเรียน
- 5) ใช้เทคนิคการใช้เฉพาะสำหรับวัสดุทัศนวัสดุแต่ละชนิด
- 6) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการสรุปบทเรียน
- 7) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการทบทวนบทเรียน
- 8) ใช้วัสดุทัศนวัสดุในการนำบทเรียน

ค. ภายหลังจากการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน ครูปฏิบัติเรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย

- 1) ใ้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจ
- 2) สังเกตการใช้วัสดุทัศนวัสดุจากความสนใจ ความตั้งใจและบรรยากาศในห้องเรียน
- 3) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนร่วมกับครู
- 4) จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ เช่น อภิปราย เขียนรายงาน ทดสอบ ฯลฯ
- 5) ส่งคืนวัสดุทัศนวัสดุที่ใช้อยู่แล้ว ให้กับทางโรงเรียน
- 6) เก็บวัสดุทัศนวัสดุไว้เอง และนำมาคิดแปลงใช้ในคราวต่อไป

ง. ปัญหาการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนของครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

- 1) ทางโรงเรียนมีสื่อทัศนวัสดุน้อย
- 2) ไม่สามารถหาสื่อทัศนวัสดุได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
- 3) ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป
- 4) ชาญแนะนำในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
- 5) ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้
- 6) ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้
- 7) เกิดความยุ่งยากในการเคลื่อนย้าย
- 8) สภาพของอาคารเรียนไม่อำนวยในการใช้
- 9) มีความลำบากในการคุมชั้นขณะใช้
- 10) ทางโรงเรียนไม่อำนวยความสะดวกในการใช้
- 11) กลัวสื่อทัศนวัสดุชำรุดเสียหาย
- 12) เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาไม่สนับสนุนให้ใช้
- 13) ขาดทักษะในการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทกราฟิกส์
- 14) ไม่สามารถตัดสินใจใช้สื่อทัศนวัสดุ
- 15) เกิดความยุ่งยากในการใช้
- 16) นักเรียนไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้แสดงว่า ครูไม่สามารถหาสื่อทัศนวัสดุมาใช้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้เพราะทางโรงเรียนมีสื่อทัศนวัสดุน้อยขึ้น และชั้นเรียนก็มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป ส่วนการใช้สื่อทัศนวัสดุนั้น เนื่องจากครูขาดผู้ให้คำแนะนำ จึงทำให้ใช้ไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร

3. การใช้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับสื่อทัศนวัสดุ ครูส่วนมาก ยังต้องการทราบแหล่งบริการเกี่ยวกับสื่อทัศนวัสดุเพิ่มขึ้นอีก และมีความเห็นว่า แหล่งบริการเกี่ยวกับสื่อทัศนวัสดุมีประโยชน์มากในเรื่องอุปกรณ์ประกอบการสอน

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ แสดงว่า ครูใช้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับ
 วัสดุทัศนวิสัยน้อยมาก เพราะยังไม่ทราบว่า ยังมีแหล่งบริการเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ที่ใดบ้าง
 จึงทำให้แก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุทัศนวิสัยไม่ได้ การแนะนำให้ครูไปรู้จักแหล่งบริการมาก
 ขึ้น จึงเป็นสิ่งที่มีความหมายยิ่งสำหรับครู เพราะจะได้ช่วยให้ครูได้มีโอกาสติดต่อขอ ขอยืม
 หรือจัดซื้อ ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนวัสดุทัศนวิสัยมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งจะเป็นการ
 ได้แสวงหาความรู้ หรือคำแนะนำต่าง ๆ มาใช้ในการผลิตวัสดุทัศนวิสัยอย่างมีคุณค่าขึ้นเอง-
 ได้อีกด้วย

4. ความต้องการของครูเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษา

ก. ครูต้องการมีความรู้เพิ่มขึ้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสอนแผนใหม่
- 2) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาวัสดุทัศนศึกษา
- 3) ความรู้ในการผลิตวัสดุทัศนศึกษาที่หาได้ง่ายในห้องเรียน
- 4) ความรู้ในเรื่องเครื่องฉายต่าง ๆ
- 5) ความรู้ในเรื่องการใช้วัสดุทัศนศึกษาแต่ละชนิด
- 6) ความรู้ในการผลิตวัสดุทัศนศึกษาราคาเบา
- 7) ความรู้ในการจัดเก็บวัสดุทัศนศึกษา
- 8) ความรู้ในการพิมพ์ภาพด้วยฉากรูปใหม่
- 9) ความรู้ในการจัดนิทรรศการ
- 10) ความรู้ในการทำแผนป้ายแม่เหล็ก
- 11) ความรู้ในการทำแผนป้ายไฟฟ้า
- 12) ความรู้ในการอัดสำเนาอย่างง่าย
- 13) ความรู้ในการทำหุ่นจำลอง
- 14) ความรู้ในการทำภาพโฆษณา
- 15) ความรู้ในการจัดนิทรรศการ
- 16) ความรู้ในการประดิษฐ์อักษร

- 17) ความรู้ในการทำแผนภูมิ
- 18) ความรู้ในการทำภาพพลิก
- 19) ความรู้ในการทำกระดานคำม้วนได้
- 20) ความรู้ในการฉีกภาพด้วยกาวยางน้ำ
- 21) ความรู้ในการฉีกภาพด้วยการฉีกเปียก
- 22) ความรู้ในการทำกระดาษแข็ง
- 23) ความรู้ในการทำแผ่นป้ายผ้าสาส์น

ข. ครูต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) จัดหาวัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน
- 2) จัดตั้งศูนย์บริการวัสดุทัศนศึกษาในโรงเรียน
- 3) จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางวัสดุทัศนศึกษา คอยให้คำแนะนำในการผลิตและการใช้
- 4) จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็น เช่น กระดาษ, สี ฯลฯ
- 5) จัดให้มีการอบรมทางวัสดุทัศนศึกษาชั้นบาง
- 6) หาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ
- 7) จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผลิต
- 8) จัดหาเครื่องมือในการผลิตวัสดุทัศนศึกษา เช่น ปากกาสปีดบอล

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้ แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนมากขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนศึกษา ขาดงบประมาณและเครื่องมือในการผลิต ตลอดจนขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการผลิตวัสดุทัศนศึกษา และครูต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน ในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าหากได้มีการช่วยเหลือ หรือจัดการช่วยเหลือครูในเรื่องเหล่านี้ได้ ครูก็จะมีวัสดุทัศนศึกษาประกอบการสอนอย่างเพียงพอ มีการผลิต การใช้ การเก็บรักษา อย่างถูกต้อง จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลตามจุดหมายและทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น <

ข้อเสนอแนะวิธีปรับปรุงกิจการคานาสตทัศนศึกษาของอำเภอและจังหวัด

การปรับปรุงงานคานาสตทัศนศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของครูซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทางไสตทัศนศึกษา ครู ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยที่จะต้องมีส่วนหรือมีหน่วยงานทางไสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ หรือจะจัดขึ้นในรูปแบบศูนย์วิชาการ ในแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอ หรือในรูปกลุ่มโรงเรียน ถ้าเป็นไปได้มีศูนย์ไสตทัศนศึกษาในแต่ละโรงเรียนก็จะเป็นการดียิ่งทีเดียว อย่างน้อยที่สุดโครงการไสตทัศนศึกษาที่จะจัดขึ้นควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีสถานที่โดยเฉพาะ อาจจะเป็นห้องที่จัดเป็นศูนย์ไสตทัศนศึกษา ถ้าเป็นเฉพาะของแต่ละโรงเรียนก็จะให้บริการทางไสตทัศนศึกษาแก่ครูในโรงเรียน หรือโรงเรียนอื่น ๆ ที่จะมาใช้บริการ ถ้าจัดในรูปแบบศูนย์ไสตทัศนศึกษาของกลุ่มโรงเรียน ขนาดของห้องก็จะต้องกว้างขวางกว่า มีอุปกรณ์มากพอที่จะให้บริการแก่โรงเรียนในกลุ่มใดก็ตามโครงการ
2. มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ใฝ่ใฝ่ในการศึกษาอบรมทางไสตทัศนศึกษามาโดยตรง ทำหน้าที่บริหารงานคานาสตทัศนศึกษา และคอยให้บริการแก่ผู้ที่จะมาใช้บริการ ทั้งจะเป็นผู้ผลิต ปรับปรุง ซ่อมแซม และเก็บไสตทัศนวัสดุต่าง ๆ ซึ่งถ้าปริมาณงานมีมาก เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ อาจจะมีหลายคนก็ได้
3. มีงบประมาณทางไสตทัศนศึกษาโดยตรง เพื่อที่ศูนย์ฯ จะได้ดำเนินงานได้ตามโครงการ ทั้งในแง่การจัดหา การผลิต การบำรุง ซ่อมแซม ไสตทัศนวัสดุต่าง ๆ
4. มีการจัดบริการทางไสตทัศนศึกษาแก่ครู และโรงเรียนที่มาใช้บริการ ทั้งทางด้านการเผยแพร่ความรู้ทางไสตทัศนศึกษา และการบริการไสตทัศนวัสดุแก่ครู เช่น การยืม การแลกเปลี่ยนไสตทัศนวัสดุ การให้การอบรม การสาธิตทางไสตทัศนศึกษา เป็นต้น

เมื่อมีศูนย์ไสตทัศนศึกษาระดับโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนแล้ว ศูนย์ไสตทัศนศึกษา จะให้ความช่วยเหลือครูหรือโรงเรียนต่าง ๆ ได้ คือ

1. จัดบริการไสตทัศนวัสดุแก่ครูและโรงเรียนต่าง ๆ โดยทั่วถึง โดยเฉพาะไสตทัศนวัสดุชนิดที่ครูไม่สามารถผลิตเองได้ หรือชนิดที่มีราคาแพง

2. เผยแพร่ข่าวสารทางโสตทัศนศึกษาให้ครูได้ทราบ อาจจะจัดทำเป็นเอกสาร แนะนำการใช้เครื่องมือ แนะนำแหล่งวิทยากรใหม่ ๆ แหล่งบริการทางโสตทัศนวัสดุ คู่มือ การผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ เป็นต้น

3. จัดให้มีการอบรมทางโสตทัศนศึกษาขึ้น ให้ครูได้มีความรู้ในเรื่องการผลิตการใช้โสตทัศนวัสดุราคาเบา หรือผลิตจากวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

4. ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปสาธิตการใช้โสตทัศนวัสดุ แนะนำการผลิต การใช้โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ แนะนำครูเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการเรียนการสอนที่ถูกต้องหลักวิธี

ศูนย์โสตทัศนศึกษาระดับโรงเรียน หรือ ระดับกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวนี้ จะดำเนินงานให้ได้อย่างเต็มที่ เมื่อได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารการศึกษา ในอันที่จะส่งเสริมโครงการโสตทัศนศึกษา ซึ่งฝ่ายบริหารการศึกษาของอำเภอ และจังหวัด อาจทำได้ดังนี้

1. จัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อโครงการด้านโสตทัศนศึกษา
2. ประสานงานโครงการทางโสตทัศนศึกษาระหว่างแต่ละหน่วย แต่ละศูนย์ฯ เพื่อให้งานสัมพันธ์กัน

3. จัดส่งผู้เชี่ยวชาญทางโสตทัศนศึกษาไปให้คำแนะนำและช่วยเหลืออยู่เสมอ

4. จัดอบรมทางโสตทัศนศึกษา สำหรับเจ้าหน้าที่ทางโสตทัศนศึกษาขึ้นโดยตรงอาจจะขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น เช่น วิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาลัยครู เป็นต้น

5. จัดบริการโสตทัศนวัสดุที่จำเป็นบางประเภทแก่ศูนย์โสตทัศนศึกษา โดยเฉพาะโสตทัศนวัสดุที่หาได้ยาก หรือที่มีราคาแพง

ผู้วิจัยคิดว่า โครงการโสตทัศนศึกษาตามลักษณะการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา ดังกล่าว คงจะทำให้งานด้านโสตทัศนศึกษาดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว และได้ผลมากยิ่งขึ้น ครูจะได้เป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และโครงการนี้จะเป็นแนวทางที่ทำให้การปรับปรุงกิจการด้านโสตทัศนศึกษาเป็นแบบแผนขึ้นในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูในข้อที่ว่า ครูไม่นิยมผลิตและใช้โสตทัศนวัสดุ ทั้ง ๆ ที่ครูได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องโสตทัศนศึกษามาแล้ว เพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูได้มีบทบาทที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอ สวัสดิพาณิชย์ "แนวคิดใหม่ทางการศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรม และ เทคโนโลยีการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร 2515, 87 หน้า.
- จิตรบรรจง สมครุฑ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วยโสตทัศนศึกษา ของโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2510 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 154 หน้า.
- จรูญ วงศ์สายัณห์ "เทคโนโลยีในทางการศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร 2515, 35 หน้า.
- เชื้อ สารีมาน ตำราวิชากรรฐคุณมัธยมของคุรุสภา วิชากรรฐตอน 3 หลักสูตรศึกษา องค์ การคาของคุรุสภา 2508, 356 หน้า.
- นิพนธ์ สุขปรีดี การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประจำ ปีการศึกษา 2511 ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2512, 123 หน้า.
- ประกิจ รัตนสุวรรณ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ภาคการศึกษา 1 เกี่ยวกับหลักสูตรทั่วไป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พุทธศักราช 2503 ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2503, 143 หน้า.
- ๑) ปิ่น มาลากุล, ม.ล., วิชาครูเล่มเล็ก โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร 2502, 19 หน้า.
- รอมเบิร์ต เจ. ฮันยาร์ด วัสดุประกอบการสอนราคาเยา หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัด ครู กระทรวงศึกษาธิการ 2501, 7-19 หน้า.
- รววิทย์ วคินสรากร และคณะ โสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2511, 7 หน้า.
- วิชาการ, กรม อุปกรณ์การสอน โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2504, 1 หน้า.

วีระ โรจน์รุ้งสัจย์ ความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. เกี่ยวกับการใช้
โสตทัศนวัสดุในการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514
ปริญญาบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิต 2515, 64 หน้า.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง แผนการศึกษาแห่งชาติ 2504, 1-9 หน้า.

สวัสดิ์ จงกล "วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา" ชมพทางวิชาการ สหกรณ์ชายส่ง 2505,
248 หน้า.

สันต์ วรศิริ การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอน
ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2513 ปริญญาบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิต 2513, 102 หน้า.

สุธรรม สุกระกาญจน์ วิธีทำและใช้อุปกรณ์การสอน และแหล่งวิชาในชุมชน 2500,
1 หน้า.

Best, John W., Research in Education, Pranton Hall, Inc., N.J. 1959,
pp.161-180.

Cronbach, Lee. J., Education Psychology, Harcourt, Brace + World ,
Inc., New York, 1959, 403 pp.

De Bernardis, Amo, The Use of Instructional Materials, New York Ap-
pleton, 1960, 63 pp.

Good, Carter V., Dictionary of Education, McGraw-Hill Book Company
Inc., New York, 1959, 290 pp.

Kinder, James, Audio-Visual Materials and Techniques 2nd edition ,
American Company New York, 1959, 1-43 pp.

Manbeck, Maurice W., "A Study of Critical Incidents in Effective
Secondary School Teaching as Conceived by Pupils and Facul-
ty", Research Bulletin, 1:13-15, 1957.

Mikhail, Fouad Ragheb, "The Use of Selected Audio-Visual Materials
by Teachers of Vocational Agriculture in Wisconsin" Disser-
tation Abstracts, 3:555, 1959.

1

2

3

4

5

6

ภาคผนวก

22 มกราคม 2517

เรียน ครู อาจารย์ ที่เคารพ

ด้วยข้าพเจ้ากำลังจัดทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ของครูระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2516" เพื่อที่จะไต่หาคำถึงปัญหาในการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ตลอดจนความต้องการของครู อาจารย์ เกี่ยวกับงานด้านวัสดุทัศนศึกษา ในอันที่จะเป็นแนวทางในการให้ปรึกษาและจัดการช่วยเหลือในโอกาสต่อไป

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โดยขอให้ท่านกรุณาตอบข้อความในแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง เพื่อจะนำผลที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์แก่การศึกษา ค้นคว้า สิ่งที่ท่านตอบมาจะถือเป็นความลับทั้งสิ้น ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ถาวร สายสืบ

ตอนที่ 1

รายละเอียดส่วนตัวของท่าน

ก. โปรดตอบคำถามโดยการเติมคำ หรือข้อความลงในช่องว่าง

1. ชื่อโรงเรียนที่ท่านทำการสอน.....
2. เพศ.....
3. อายุ.....ปี
4. วุฒิ.....
วิชาเอก..... วิชาโท.....
5. ท่านทำการสอนมาแล้วจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา.....ปี
6. ปัจจุบันนี้ท่านทำการสอนนักเรียนทั้งหมดจำนวน.....ห้อง
มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น.....คน

ข. โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. ขณะนี้ท่านทำการสอนในชั้นใด
.....(1) มัธยมศึกษาปีที่ 1
.....(2) มัธยมศึกษาปีที่ 2
.....(3) มัธยมศึกษาปีที่ 3
.....(4) มัธยมศึกษาปีที่ 4
.....(5) มัธยมศึกษาปีที่ 5
.....(6) อื่น ๆ (โปรดระบุ)
- ๕ 2. ขณะนี้ท่านทำการสอนในหมวดวิชาใด
.....(1) คณิตศาสตร์
.....(2) วิทยาศาสตร์
.....(3) ภาษาไทย

.....(4) ภาษาอังกฤษ

.....(5) สังคมศึกษา

.....(6) ศิลปะศึกษา

.....(7) พละนามัย

๔ 3. ปัจจุบันนี้ ท่านทำการสอนสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

.....(1) น้อยกว่า 8 ชั่วโมง

.....(2) 9 ถึง 15 ชั่วโมง

.....(3) 16 ถึง 22 ชั่วโมง

.....(4) มากกว่า 22 ชั่วโมง

✓ 4. นอกจากงานด้านการสอนแล้ว ท่านยังต้องทำงานอื่นอีกหรือไม่

.....(1) ทำ

.....(2) ไม่ได้ทำ

✓ 5. ถ้าท่านทำงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนแล้ว งานที่ท่านทำได้แก่อะไร

.....(1) งานธุรการ

.....(2) งานฝ่ายปกครอง

.....(3) งานห้องสมุด

.....(4) งานอื่น ๆ (โปรดระบุ)

๑ 6. ถ้าท่านต้องทำงานถึงที่กล่าวแล้วตามข้อ 5 ท่านทำสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

.....(1) น้อยกว่า 8 ชั่วโมง

.....(2) 9 ถึง 15 ชั่วโมง

.....(3) 16 ถึง 22 ชั่วโมง

.....(4) มากกว่า 22 ชั่วโมง

✓ 7. ก่อนที่ท่านจะมาเป็นครู ท่านเคยได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษา มาก่อนหรือไม่

.....(1) เคย

.....(2) ไม่เคย

✓ 8. ในระหว่างที่ท่านเป็นครู ท่านเคยได้รับการศึกษาอบรม เกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษามาย่างหรือไม

.....(1) เคย

.....(2) ไม่เคย

✓ 9. ท่านเคยได้รับการศึกษาอบรมดังกล่าวข้างต้นตามข้อ 7 หรือข้อ 8 นั้น ท่านได้รับการศึกษาอบรมด้วยวิธีใด

✓(1) การเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

✓(2) การเรียนการสอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดขึ้น

✗(3) การเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

✓(4) การเรียนการสอนที่ครูสภาจัดขึ้น

✗(5) การเรียนการสอนที่ภาคการศึกษาจัดขึ้น

✓(6) การเรียนการสอนที่หน่วยศึกษานิเทศก์จัดขึ้น

✗(7) การเรียนการสอนที่ศูนย์วัสดุการศึกษา กรมวิชาการ จัดขึ้น

✓(8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

ตอนที่ 2

สถานภาพการไถ่มา การผลิตโสตทัศนวัสดุ และปัญหา

โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง
 แผนที่ท่านใช้สอนไถ่มาโดย
 ซื้อมาเอง
 โรงเรียนจัดหามาให้
 ยืมเพื่อนมา

จริง	ไม่จริง
✓	/
	/

(แสดงว่าแผนที่ที่ไถ่สอนส่วนมากโรงเรียนจัดหามาให้ ท่านไม่ซื้อมาเอง หรือยืมเพื่อนมา)

1. โสตทัศนวัสดุที่นำมาใช้ประกอบการสอนท่านได้บ้างโดยวิธีใด

- ✓(1) ใช้เงินส่วนตัวซื้อมาเอง
- ✓(2) โรงเรียนจัดหามาให้
- ✓(3) ให้นักเรียนช่วยหามา
- ✓(4) ผลิตขึ้นด้วยตนเอง
- ✓(5) ช่วยกับผลิตร่วมกับนักเรียน
- ✓(6) ให้ผู้อื่นผลิตให้
- ✓(7) ยืมจากเพื่อนครูในโรงเรียน
- ✓(8) ยืมมาจากโรงเรียนอื่น
- ✓(9) ยืมมาจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ
- ✓(10) ขอมมาจากแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ
- ✓(11) วิธีการอื่น ๆ ที่ได้โสตทัศนวัสดุมา (กรุณาเขียนเติมในช่องว่างนี้)

จริง	ไม่จริง

.....

2. ในการผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุ "วัตถุคืบ" ในการผลิตท่านได้มาโดยวิธีใด

- (1) ใช้เงินส่วนตัวซื้อตัวเอง
- (2) ใช้เงินโรงเรียนซื้อ
- (3) มีผู้บริจาคให้ทางโรงเรียน
- (4) ใหนักเรียนช่วยหามา
- (5) ร่วมกันซื้อกับเพื่อน
- (6) ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ทราย ก้อนดิน ทราย
- (7) ได้มาโดยวิธีการอื่น ๆ (โปรดเขียนเติมในช่องว่าง)

จริง	ไม่จริง

3. การใช้บริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุ

- (1) เคยได้รับบริการจากแหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุ
- (2) เคยขอความร่วมมือจากแหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุ
- (3) ขณะนี้ยังคงติดต่อกับแหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุ
อยู่เสมอ
- (4) ขณะนี้ไม่ติดต่อกับแหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุเพราะ
ไม่ได้รับความร่วมมือ
- (5) แหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุไม่สะดวกแก่การติดต่อ
เพราะการคมนาคมลำบาก
- (6) การติดต่อกับแหล่งบริการผลิตภัณฑ์วัสดุเป็นส่วนตัว สะดวก
กว่าการติดต่อเป็นทางราชการ
- (7) แหล่งบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุมีประโยชน์มากในเรื่อง
อุปกรณ์การสอน

จริง	ไม่จริง

จริง	ไม่จริง

- (8) ในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนมีแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ
- (9) ต้องการทราบแหล่งบริการเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุเพิ่มขึ้นอีก
- (10) ความคิดเห็นอื่น ๆ ในเรื่องแหล่งบริการเกี่ยวกับโสต-
ทัศนวัสดุ (โปรดเขียนเติมในช่องว่างนี้)

.....

.....

๘ 4. ในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนของท่านมีวัสดุท้องถิ่นมากน้อย
เพียงใด

- (1) ไม้ไผ่
- (2) มะพร้าว
- (3) มะเกลือ
- (4) คนโสน
- (5) คนมะขาม
- (6) คนกราม
- (7) คนออ
- (8) คนกล้วย
- (9) คนตาล
- (10) คนขอย
- (11) คริ่ง
- (12) ขมิ้น
- (13) มะพลับ
- (14) เลือก

มีมาก	มี	มีน้อย	ไม่มี

มีมาก	มี	มีน้อย	ไม่มี

- (15) เสื้อลำแพน
- (16) ดอกชะบา
- (17) วัสดุท้องถิ่นอื่น ๆ (โปรดเขียนเติมในช่องว่าง)

.....

.....

๔. ปัญหาในการผลิตโสตทัศนวัสดุ

- ✓ (1) ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ผลิตโสตทัศนวัสดุ
- ✓ (2) ขาดความรู้ในการผลิตโสตทัศนวัสดุ
- ✓ (3) ไม่มีเวลาในการผลิตโสตทัศนวัสดุเพราะมีภาระในการสอนมากเกินไป
- ✓ (4) ไม่มีเวลาในการผลิตโสตทัศนวัสดุเพราะมีภาระ(นอกจากการสอน)มากเกินไป
- ✓ (5) เพื่อนร่วมงานไม่สนับสนุนในการผลิตโสตทัศนวัสดุ
- ✓ (6) มีความลำบากในการหาวัสดุสิ้นเปลืองที่ต้องการ
- ✓ (7) ไม่มีเครื่องมือเพียงพอในการผลิตโสตทัศนวัสดุ
- ✓ (8) ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผลิตโสตทัศนวัสดุได้สะดวกและรวดเร็ว

เป็นปัญหาเกิดขึ้น				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

(Handwritten signature and notes in the table)

- ✓ (9) ชาติผู้ให้คำแนะนำขายเหลือในการผลิต
โสตทัศนวัสดุ
- ✓ (10) ชาติทักษะในการผลิตโสตทัศนวัสดุ เช่น
การเขียนรูป การประดิษฐ์อักษร ฯลฯ
- ✓ (11) ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนในการผลิต
โสตทัศนวัสดุ
- ✓ (12) ชาติความรู้ที่จะผลิตโสตทัศนวัสดุให้
สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา
- ✓ (13) ไม่แน่ใจเกี่ยวกับคุณภาพของโสต-
ทัศนวัสดุที่ผลิตเอง
- ✓ (14) นำไปใช้แล้วได้ผลไม่คุ้มค่า
- ✓ (15) ปัญหาในการผลิตอื่น ๆ (โปรดเขียนเติมใน
ช่องว่างนี้)

เป็นปัญหาเกิดขึ้น				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

.....

.....

.....

2. เกณฑ์ในการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนตามที่ข้าพเจ้า
ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

ปฏิบัติเป็นประจำ

จริง	ไม่จริง

- / (1) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการนำบทเรียน
- / (2) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการอธิบายเนื้อหาบทเรียน
- / (3) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกทักษะของนักเรียน
- ✓ (4) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียน
- ✓ (5) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการสรุปบทเรียน
- ✓ (6) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการทบทวนบทเรียน
- ✓ (7) ใช้สื่อทัศนวัสดุโดยนักเรียนมีส่วนร่วมด้วย
- ✓ (8) ใช้เทคนิคการใช้เฉพาะสำหรับสื่อทัศนวัสดุแต่ละชนิด
- (9) การปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ (โปรดเขียนเติมในช่องว่างนี้)

.....

3. เกณฑ์ในการปฏิบัติภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน
ตามที่ข้าพเจ้าปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

ปฏิบัติเป็นประจำ

จริง	ไม่จริง

- (1) สังเกตผลการใช้สื่อทัศนวัสดุจากความสนใจ, ความตั้งใจของนักเรียน และบรรยากาศในห้องเรียน
- (2) ให้คำถามสั้น ๆ ตามความเข้าใจ
- (3) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนร่วมกับครู
- (4) จัดกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เช่น จัดอภิปราย, เขียนรายงาน ทดสอบ ฯลฯ
- (5) ส่งคืนสื่อทัศนวัสดุที่ใจแล้วให้กับทางโรงเรียน
- (6) เก็บรักษาสื่อทัศนวัสดุไว้เอง และนำมาดัดแปลงใช้ในคราวต่อไป
- (7) วิธีอื่น ๆ ที่ปฏิบัติภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ (โปรดเขียนเติมในช่องว่างนี้)

.....

- ✓ (14) สภาพของอาคารเรียนไม่อำนวยในการใช้โสตทัศนวัสดุ
- ✓ (15) เกิดความยุ่งยากในการเคลื่อนย้ายโสตทัศนวัสดุ เพื่อมาทำการสอน
- ✓ (16) นักเรียนไม่ให้ความสนใจการใช้โสตทัศนวัสดุของครูเท่าที่ควร
- ✓ (17) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุอื่น ๆ ที่ท่านมี (โปรดเขียนเติมในช่องว่าง)

เป็นปัญหาเกิดขึ้น				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

.....

.....

2. เรื่องที่ชาวเจ้าต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือ

- ✓ (1) จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็น เช่น สี, กระดาษ
- ✓ (2) จัดหาเครื่องมือในการผลิตโสตทัศนวัสดุ เช่น กรรไกร ปากกาสปีคบอล ฯลฯ
- ✓ (3) จัดตั้งศูนย์บริการโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน
- ✓ (4) จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษา คอยให้คำแนะนำในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
- ✓ (5) จัดหาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ
- ✓ (6) จัดหาโสตทัศนวัสดุประกอบการสอน
- ✓ (7) จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผลิตโสตทัศนวัสดุ
- ✓ (8) จัดให้มีการอบรมทางโสตทัศนศึกษาขึ้นบ้าง
- ✓ (9) ความต้องการอื่น ๆ (โปรดเขียนเติมในช่องว่างนี้)

มีความต้องการ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

.....

.....

ตอนที่ 5 ✓

ความกึกเห็นของครูเกี่ยวกับไอศทัศน์ศึกษา

ท่านมีความเห็นพ้องควยในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดชี้เครื่องหมาย ✓ ในช่อง
หลังข้อความทุกข้อความ

ตัวอย่าง

- การสอนควยไอศทัศน์วีดีทัศน์เข้าควย
- ไอศทัศน์วีดีทัศน์สอนแทนครูไอศ

เห็นพ้องควย				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
✓				✓

(แสดงควย ท่านเห็นพ้องควยมากที่สุดในการใช้ไอศทัศน์วีดีทัศน์เข้าควยในการสอน และเห็นพ้อง
ควยน้อยที่สุด หรือไม่เห็นพ้องควยเลย กบการใช้ไอศทัศน์วีดีทัศน์สอนแทนตัวคร)

- (1) การจัดตั้งศูนย์ไอศทัศน์ศึกษาระดับกลุ่มโรงเรียน
- (2) การจัดตั้งศูนย์ไอศทัศน์ศึกษาระดับอำเภอ
- (3) การจัดตั้งศูนย์ไอศทัศน์ศึกษาระดับจังหวัด
- ✓ (4) การจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับไอศทัศน์ศึกษาโดยทั่วไป
- ✓ (5) การจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับไอศทัศน์ศึกษาเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ
- ✓ (6) การจัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ไอศทัศน์วีดีทัศน์ในการสอนแต่ละวิชา

เห็นพ้องควย				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

กร มจ... ความเห็นหรือ...
ชื่อ...
...

- (7) การจัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
เผยแพร่
- ✓ (8) การจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองและเครื่องมือใน
การผลิตโสตทัศนวัสดุโดยใช้เงินบำรุง-
การศึกษา
- ✓ (9) การจัดตั้งหน่วยผลิตโสตทัศนวัสดุใน
โรงเรียน
- X(10) การจัดตั้งหน่วยผลิตโสตทัศนวัสดุระดับกลุ่ม
- (11) ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดเขียนเติมใน
ช่องว่างนี้)

เห็นพ้องด้วย				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

.....
 :.....

- ทัศนศึกษาในโรงเรียนวัสดุโสตทัศนศึกษา

แบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

สำหรับผู้อำนวยการ, อาจารย์ใหญ่, ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก
ปีการศึกษา 2516

ตอนที่ 1

รายละเอียดส่วนตัวและสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน

1. เพศ..... อายุ.....ปี
2. วุฒิ..... วิชาเอก.....
3. อายุราชการ.....ปี
4. จำนวนผู้อยู่ใต้งค์กับบัญชา.....คน
5. ชั้นที่ทำการสอน (ถ้าสอน).....
6. วิชาที่สอน.....
7. สถาบันที่เคยศึกษาวิชาโสตทัศนศึกษา (ถ้าเคยศึกษา).....
8. สถาบันที่เคยอบรมวิชาโสตทัศนศึกษา (ถ้าเคยอบรม).....
9. โรงเรียนมีหรือไม่มีไฟฟ้าใช้.....
10. โรงเรียนมีหรือไม่มีน้ำประปาใช้.....
11. โรงเรียนมีหน่วยงานผลิตโสตทัศนวัสดุหรือไม่มี.....
12. โรงเรียนรับหนังสือรายวัน, รายสัปดาห์, รายบักษ์ หรือรายเดือน.....

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

- ✓ 1. โรงเรียนควรมีสูนย์โฮตทัศนศึกษาหรือไม่ ? เพราะอะไร ?
2. กลุ่มโรงเรียนควรมีสูนย์โฮตทัศนศึกษาหรือไม่ ? เพราะอะไร ?
3. อำเภอควรมีสูนย์โฮตทัศนศึกษาหรือไม่ ? เพราะอะไร ?
4. นโยบายของท่านในการสนับสนุนให้ครูใช้โฮตทัศนวัสดุมีอะไรบ้าง ?
- ✓ 5. เงินที่ใช้เกี่ยวกับโฮตทัศนศึกษาได้มาจากที่ใด ?
- ✓ 6. เครื่องมือและวัสดุเกี่ยวกับโฮตทัศนศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากที่ใด ? หรือไม่ ?
- ✓ 7. สภาพตัวอาคารเรียนในแง่การใช้โฮตทัศนวัสดุเป็นอย่างไร ?
8. การคมนาคมของโรงเรียนเป็นอย่างไร ? (กับชุมชน)
9. สภาพท้องถิ่นในเขตโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร ?
- ✓ 10. ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้บังคับบัญชาของท่าน เป็นอย่างไร ?
11. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานโฮตทัศนศึกษาอย่างไร ?

แบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

สำหรับศึกษานิเทศก์จังหวัด, ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2516 .

ตอนที่ 1

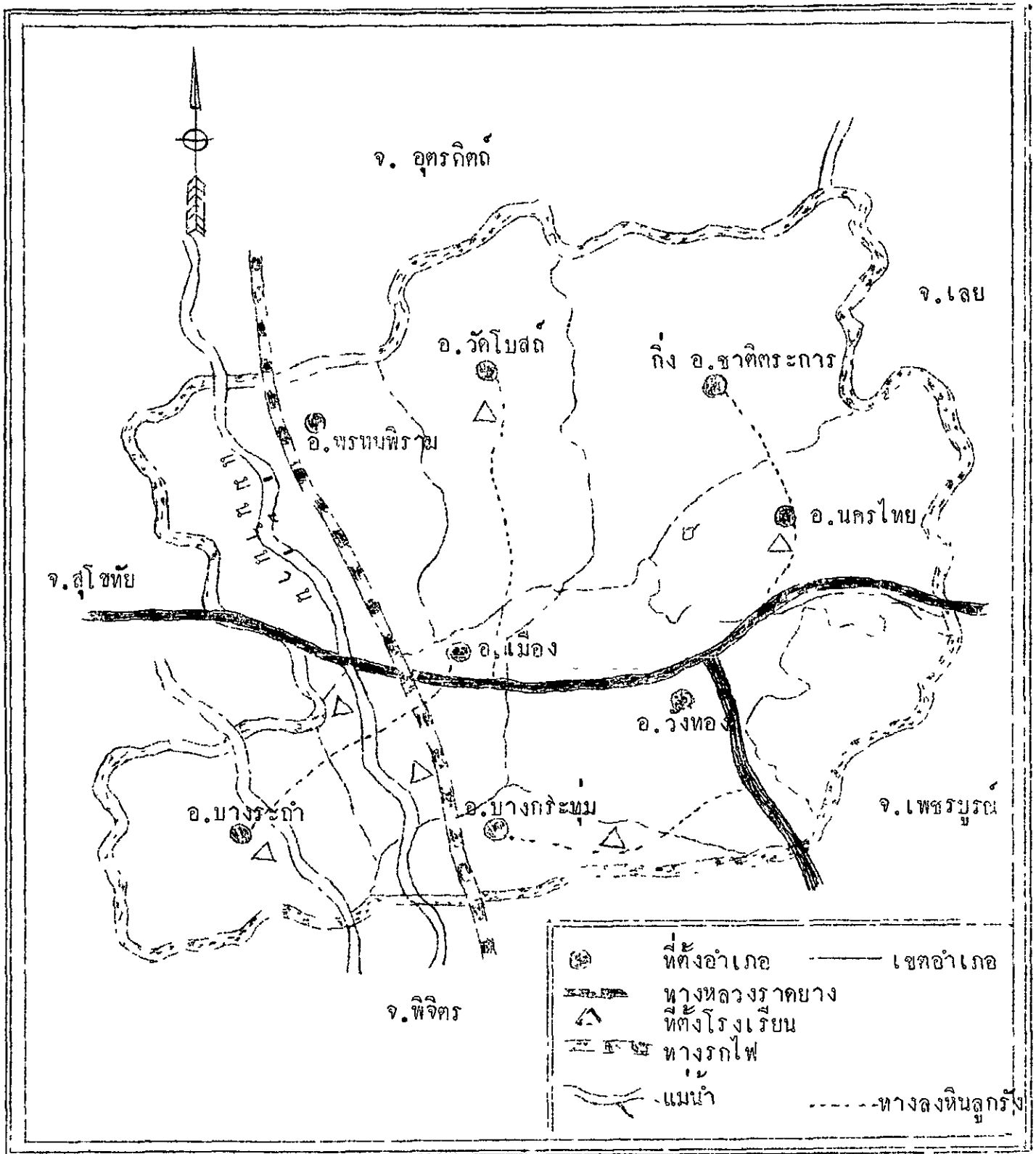
รายละเอียดส่วนตัว

1. เพศ..... อายุ.....ปี
2. วุฒิ..... วิชาเอก.....
3. อายุราชการ.....ปี
4. สถาบันที่เคยศึกษาวิชาโสตทัศนศึกษา (ถ้าเคยศึกษา).....
5. สถาบันที่เคยอบรมวิชาโสตทัศนศึกษา (ถ้าเคยศึกษา).....
6. จำนวนผู้อยู่ใต้มังกับบัญชา.....คน

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

1. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษาอย่างไรบ้าง ?
2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใจโสตทัศนวัสดุของกรู้อย่างไรบ้าง ?
3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานทางโสตทัศนศึกษาอย่างไร ?
4. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษาอย่างไรบ้าง ?
5. ปัญหาทางโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมีอะไรบ้าง ? ได้ดำเนินการแก้ไขอย่างไร ?

ภาพประกอบ 1 ที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ จังหวัดพิษณุโลก

ประวัติย่อผู้เขียน

ชื่อ ถาวร สายสืบ

วันเกิด 19 มกราคม 2489

สถานที่เกิด บ้านโป่ง ตำบลบ้านโป่ง อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี

- การศึกษา
- สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี (2498)
 - สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยจังหวัดลพบุรี (2504)
 - สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ (2506)
 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน (2511)
 - สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง วิชาเฉพาะโสตทัศนศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (2512)
 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2517)